

Erotika: nezabudnutelný element módy

BcA. Stanislava Páleníčková

Diplomová práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design obuvi

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Stanislava Páleníčková**
Osobní číslo: **K17307**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design - Design obuvi**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Erotika: Neodmyslitelný element módy**

Zásady pro vypracování:

1. Písemná část:

Vypracujte studii k tématu erotiky jako podstatného elementu módy. Nahlédněte do historie a zmapujte z vašeho pohledu důležité proměny módy z hlediska erotického vnímání symbolu ženství. Zabývejte se dnešním postojem fetišismu v módní sféře a vnímáním tohoto pojmu v moderní společnosti.

2. Praktická část:

Vytvořte autorskou kolekci obuvi a doplňků, kde plně využijete získané znalosti z teoretické části práce. Navrhněte osobitou kolekci, esteticky kultivovaného řešení, která se bude skládat ze tří párů obuvi a minimálně čtyř doplňků. Přiložte kresebné návrhy, střihové řešení a technický popis dokumentující vývoj jednotlivých modelů.

Součástí předané písemné práce je dodání elektronické verze diplomové práce na Flash disku, který bude obsahovat taktéž samostatné fotografie v tiskové kvalitě z praktické části diplomové práce. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formát pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

Rozsah diplomové práce: **minimálně 45 normostran**
Rozsah příloh: **minimálně 15 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

FOGGOVÁ, Marnie, 2015. Móda - Úžasný příběh fenoménu. Nakladatelství Slovart. ISBN 978-80-7391-224-6.

LAPŠANSKÁ, Dana, 2014. Kapitoly z módného marketingu a stylingu. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-470-5.

MÁCHALOVÁ, Jana, 2012. Budiž móda. Nakladatelství BRÁNA. ISBN 978-80-7243-608-8.

STEVENSON, N. J., 2011. Kronika módy. Fortuna Libri. ISBN 978-80-7321-570-5.

QUINN, Bradley, 2010. The boot. Laurence King Publishing. ISBN 978-1-85669-663-0.

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Jana Buch**
Ateliér Design obuvi
Datum zadání diplomové práce: **1. listopadu 2018**
Termín odevzdání diplomové práce: **10. května 2019**

Ve Zlíně dne 8. prosince 2018

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

Mgr. Art. Ivana Kaňovská, ArtD.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA - BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 03.05.2019 .....

Jméno a příjmení studenta: STANISLAVA PALEMČLOVA .....

podpis studenta

ABSTRAKT

Hlavnou postavou diplomovej práce je žena a jej premeny. Teoretická časť sa zaoberá vonkajšími, ale aj vnútornými zmenami ženy, ktoré nastali od 19. storočia. Sústreďuje sa na módné premeny, ktoré predstavujú dôležitý element pre vznik fetišistickej módy a jej pochopeniu.

Praktická časť diplomovej práce sa zaoberá vývojom autorskej kolekcie s erotickou tematikou a jej vizuálne uchopenie. Jadrom kolekcie je intimita, ktorá sa odzrkadľuje v obuvi a galantérnych doplnkoch.

Kľúčová slova: žena, premeny, telo, móda, erotika, fetišizmus,

ABSTRACT

The main character of the thesis is a woman and her transformation. The theoretical part deals with external as well as internal changes of a woman that have occurred since the 19th century. She concentrates on fashion transformations, which represent an important element for the creation of fetishistic fashion and its understanding.

The practical part of the thesis deals with the development of the author's collection with erotic theme and its visual grasp. The core of the collection is intimacy, which is reflected in shoes and haberdashery accessories

Keywords: women, transformation, body, fashion, erotica, fetish,

Touto formou by som chcela veľmi pekne poďakovať MgA. Jane Buch, za odborné vedenie diplomovej práce, ale zároveň aj za vedenie a veľkú pomoc počas celého môjho štúdia na Univerzite Tomáše Bati ve Zlíne.

Veľké ďakujem patrí aj celej mojej rodine, hlavne mojím rodičom a babke. Veľmi si vážim ich podporu, ktorú mi poskytovali počas celej doby môjho štúdia.

Poďakovať by som sa chcela aj firme Holík International s.r.o. za spoluprácu pri výrobe rukavíc k mojej diplomovej práci.

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 ŽENA V PREMENE ČASU	10
1.1 POZÍCIA ŽENY V DOBE OD 19. STOROČIA	10
1.2 PRVÁ POLOVICA 19. STOROČIA.....	11
1.3 PRED PRVOU SVETOVOU VOJNOU	11
1.4 POČAS PRVEJ SVETOVEJ VOJNY	13
1.5 MEDZIVOJNOVÉ OBDOBIE.....	14
1.6 DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA	15
1.7 PO DRUHEJ SVETOVEJ VOJNE	16
2 PREMENY MÓDY V 19. STOROČÍ.....	17
2.1 PRVÁ POLOVICA 19. STOROČIA.....	17
2.2 DRUHÁ POLOVICA 19. STOROČIA.....	19
3 PREMENY MÓDY 20. STOROČIA.....	21
3.1 PRVÁ SVETOVÁ VOJNA	21
3.2 MEDZIVOJNOVÉ OBDOBIE.....	22
3.3 DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA	24
3.4 POVOJNOVÉ OBDOBIE	26
3.5 PÄŤDESIATE AŽ ŠEŠŤDESIATE ROKY	27
3.6 SEDEMDESIATE AŽ DEVÄŤDESIATE ROKY	29
4 SPODNÁ BIELIZEŇ	31
4.1 KORZET.....	31
4.2 PODPRSENKA.....	32
5 ĽUDSKÁ SEXUALITA	33
5.1 SEXUALITA AKO PROSTRIEDOK	33
6 FETIŠIZMUS	34
6.1 PROVOKAČNÁ FOTOGRAFIA.....	34
6.2 FETIŠIZMU V MÓDE	35
6.2.1 Jean – Paul Gaultier	35
6.2.2 Gianni Versace	36
6.2.3 Vivienne Westwood.....	37
6.2.4 Issey Miyake	38
6.3 INŠPIRATÍVNY FETIŠIZMUS	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
7 KOLEKCIA ESSENTIAL.....	40

7.1	KONCEPT KOLEKCE	40
7.2	DEFINOVANIE ZÁKAZNÍKA	40
7.3	KONEČNÝ SPOTREBITEĽ	41
8	INŠPIRAČNÉ ZDROJE	42
8.1	MOODBOARD	42
8.2	FAREBNOSŤ	43
8.3	MATERIÁLOVÁ SKLADBA	44
9	DESIGN OBUVI	45
9.1	TVAR KOPYTA	45
9.2	TVAR KOMPONENTOV	45
9.3	MODEL TARA	46
9.4	MODEL LARISSA	47
9.5	MODEL SAMANTHA	49
9.6	VNÚTORNÝ DETAIL OBUVI	50
10	DESIGN ODEVU A DOPLNKOV	51
10.1	DESIGN ODEVU	51
10.1.1	Vesta	51
10.1.2	Župan	52
10.2	DESIGN DOPLNKOV	52
10.2.1	Model č. 1	52
10.2.2	Model č. 2	53
10.2.3	Model č. 3	54
10.2.4	Maska	55
	ZÁVĚR	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	SEZNAM PŘÍLOH	61

ÚVOD

Hlavnou myšlienkou tejto diplomovej práce je téma erotiky ako podstatného elementu módy. Erotika je pomerne pre každého človeka dôležitá, ale veľmi intímna záležitosť. Dávnejšie išlo o silno tabuizovanú tematiku, ktorá sa dnes dostala na úplne inú úroveň a spoločnosť je schopná ju už aj verejne akceptovať. Ako hlavný erotický symbol vnímame ženu, ktorá sa v tejto práci stáva hlavnou postavou.

Prvotne je, ale dôležité si charakterizovať módu a erotiku samotnú. Na tieto dve hlavné časti je diplomová práca pomyselne rozdelená. Tieto dva pojmy prepája hlavná postava, ktorou je v tomto prípade žena. Následne je dôležité nájsť ústredný bod, ktorý tieto kategórie spája. Nasledujúce kapitoly sa budú venovať dôležitým obdobiam od 19. do 20. storočia, v ktorom sa žena začala výrazne meniť.

Prvá časť teoretickej diplomovej práce bude venovaná žene samotnej. Načrtnutie osobnostnej premeny ženy naprieč rôznymi obdobiami a historickými udalosťami, ktoré ovplyvnili celý svet. Ženy neodmysliteľne patria k veľmi silným bytostiam, ktoré v rôznych svetových obdobiach mali iné postavenie. Prechádzali si rôznymi úskaliami. Dokázali bojovať s utlačovaním alebo s ponižovaním a tieto nepríjemné situácie zodpovedne zvládali.

Druhá časť tejto diplomovej práce patrí žene a jej hlbokkej premene v móde. Ktorá je taktiež naviazaná na rôzne sociálne a kultúrne vplyvy. Kapitola bude rozoberať dôležité zmeny v ženskom šatníku, ktoré dopomohli k zvýšeniu jej sebavedomia a odhodlania.

Tretia časť teoretickej diplomovej práce bude venovaná tematike sexu, erotike a fetišizmu. Hlavným cieľom bude charakterizovať erotiku a fetišizmus ako dôležité pojmy, z ktorých sa stali silné módné atribúty. Na základe, ktorých stávali rôzne módné značky.

Praktická časť diplomovej práce bude reflektovať teoretickú časť tejto práce. Výstupom bude autorská kolekcia, ktorá pojednáva o dôležitých pojmoch ako je erotika a intimita.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ŽENA V PREMENE ČASU

Každá doba má svoj tzv. ideál krásy, kultúrny štandard krásy, ktorý sa postupne mení. Prispôsobuje sa písaným či nepísaným pravidlám doby, udalostiam, ktoré ovplyvňujú život na zemi. Jeho zmena sa líši od kultúry po kultúru.

Zmena ideálu ženského tela vždy bola aj podnietená situáciou v dobe, sociálnymi, kultúrnymi vplyvmi. Ženy boli počas všetkých období silné, zvládali nátlak spoločnosti, ktorý ich nútil aby sa prispôbovali rôznym konvenciám. V každom období sa situácie odlišovali a tak isto aj ženské postavenie. Všetko to bolo závislé to na požiadavkách spoločnosti, takýmto spôsobom len reagovali na jej tlak. Ich úlohou napr. bolo vyzerat' skvostne, upravené. Niekoľko krát denne menit' svoju toaletu, prispôbovat' ju rôznym udalostiam, ktoré prichádzali počas dňa. Toalety mali rozdelené, napr. na cestovanie, na večeru alebo do divadla. V jednej chvíli bolo ich telo uväznené v s'ahovacom korzete, ktorý mal formovat' osí pás a v ďalšej chvíli si popod sukňu dávali krinolínu, ktorá zamedzovala žene v pohybe. V iných nepríjemných okamihoch pre ľudstvo sa museli ženy premenit' na ešte silnejšie a zastúpiť mužskú silu. Pri týchto ťažkých udalostiach ženy zahodili svoje večerné roby, úzke korzety aby boli schopné vykonávat' manuálnu prácu.

1.1 Pozícia ženy v dobe od 19. storočia

Vyvíjal sa svet, priemysel, móda a tak isto sa s postupom času začala vyvíjat' aj žena. Jej myslenie, vnútorná identita a spoločenský status. V rôznych obdobiach bola pozícia ženy odlišná. Jej odlišnosť závisela od rôznych situácií. Devätnáste storočie bolo plné prekvapivých a rapídnych zmien. S príchodom tohto storočia sa začínali diať aj zmeny vo vnímaní ženy. Začína sa formovat' nová, silná žena.

V 20. storočí prichádza úplný prevrat ženy samotnej. Je to veľký vek žien, práve toto storočie, viac než ktorékoľvek spôsobilo revolúciu v ich osudoch a identite.¹ Hranice medzi pohlaviami sa búrajú sú čoraz menej viditeľnejšie a citel'nejšie. V obdobiach pred touto silnou zmenou ženy, kým ešte neprišiel veľký zlom v chápaní, bola považovaná za majetok

---

¹LIPOVETSKY, Gilles. *Třetí žena: neměnnost a proměny ženství*. Přeložil Martin POKORNÝ. Praha: Prostor, 2000. Střed (Prostor). s. 11. ISBN 80-7260-030-3.

muža. Utlačovaná svojím manželom, ktorý bol za ňu zodpovedný. Jej poslaním bolo len plodiť deti, starať sa o manželove blaho a byť mu nápomocná vo dne, v noci.

1.2 Prvá polovica 19. storočia

Toto obdobie je ešte stále známe tým, že ženy sú považované za vlastníctvo svojho muža či manžela. Kým sa vydali patrili svojmu otcovi a následne po sobáši patrili svojmu manželovi. Muži mali jasnú predstavu o ženách. Predstavou mužského ideálu bola žena krehká a melancholická bytosť.² Mala z nej vyžarovať bezbrannosť a poddajnosť. Pomalými a postupnými krokmi sa, ale začínajú usilovať o rovnosť voči mužskému pohlaviu. Chcú sa vymaniť z pod mužského vplyvu, usilujú sa o rovnať práce, rovnosť v spoločnosti. Ženské miesto malo svoju pevnú pozíciu. Tým miestom bol domov. Stredobodom ich života bola len starostlivosť okolo rodiny a domácnosti. Od ich útleho veku boli vychovávané a pripravované na sobáš s mužom a starostlivosť o rodinu. Tradičná úloha žien sa však začala meniť s príchodom priemyselnej revolúcie.

Väčšina žien nebola vzdelaná a tak tomu bolo aj v stredných či vyšších vrstvách. Ani vyššie postavenie v spoločnosti neznamenaloby výhody. Muži sa pravdepodobne obávali možnosti, že by boli ženy príliš vzdelané a náhodou by sa im angažovali do ich práce. Pokladali ženy za slabé, nekompetentné a nesvojprávne. Mali potrebu rozhodovať o každom ich kroku, pravdepodobne to v nich vyvolávalo veľkú mieru uspokojenia.

Pre ženské pokolenie veľa pracovných príležitostí naozaj nebolo. Oproti mužom sa ich ponuka nedá ani zďaleka porovnať. Ak sa aj nejaká našla, bola obmedzená na menej kvalifikovanú prácu a s nižším platom. Vo veľkej miere bolo v devätnástom storočí najdôležitejším zamestnávateľom žien poľnohospodárstvo.³

1.3 Pred prvou svetovou vojnou

S príchodom nových vynálezov vznikali aj nové pracovné príležitosti pre ženy. Devätnáste storočie je jeden hlavný medzník v rozvoji spoločnosti, ktoré mali na ňu obrovský dopad. Menili sa rokmi zaužívané spoločenské zvyky a kultúrne podmienky, ktoré predznačovali

---

² *Móda: z dějin odívání 18., 19. a 20. století : sbírka Kyoto Costume Institute*. Praha: Slovart, 2003, s. 189. ISBN 3-8228-2624-3.

³ ABRAMS, Lynn. *Zrození moderní ženy: Evropa 1789-1918*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005, s. 175. ISBN 80-7325-060-8.

zmenu životného štýlu. Príkladom bol aj písací stroj, prvý sa dostal do predaja v roku 1874, alebo skvelým vynálezom bol telefón z roku 1876. Bezpochyby jedným z vynálezov, ktorý výrazne pozdvihol textilný priemysel na inú úroveň bol šijací stroj. Odstránil zdĺhavé ručné šitie a veľmi rýchlo si ho osvojili v krajčírstve. Umožnil zrod veľkovýroby hotového oblečenia.

Rozvinul sa vývoj masmédií, zmenil sa spôsob predávania informácií, svet sa začína zrýchľovať. Priemyselná revolúcia nepomohla len technológiám a priemyselnému rozvoju. Posunula hranice chápania spoločnosti. Poskytla priestor na zmeny v každom oblasti, zmeniť sociálny status ľudí, umožniť takpovediac ľuďom z ulice, ktorí mali zaujímavý obchodný plán, prevádzkovať úspešnú firmu a v mnohých prípadoch vzostup ich sociálnej úrovne bol enormný, v minulosti absolútne nepredstaviteľný.⁴ Vytvorila zázemie pre vznik novej strednej vrstvy. Revolúcia napomohla ľuďom vymaniť sa zo svojho konvenčného života. Život v tomto období sa už stáva rozmanitejším, obohateným s novými možnosťami sebarealizácie pre väčšinu žien. Zvyšuje sa životná úroveň a ženy začínajú prejavovať o seba väčší záujem, osvojujú si nový životný štýl, trávajú viac času rôznymi aktivitami.

Priemyselná revolúcia ovplyvnila zmenu vnímania spoločenských vrstiev. Stredná trieda sa dostáva na vyššiu úroveň spoločnosti. Stávajú sa bohatými priemyselníkmi, začínajú vlastniť majetky a pozemky. Spoločnosť sa začína meniť do novej modernejšej podoby. Príkladom sú aj nedosiahnuteľné výsady vrchnosti, ktoré si zrazu môžu dovoliť novo zbohatnutá stredná vrstva, ktorá nadobudla majetok počas priemyselnej revolúcie.

V tejto dobe sa začali voľnočasové aktivity rozširovať aj do stredných vrstiev. Doteraz boli výsadou vyšších spoločenských vrstiev.⁵ Ich životná úroveň sa natoľko pozdvihla, že mali viac voľného času a pomaly sa učili ako ho príjemne využívať. Najčastejšie vyhľadávaným koníčkom sa stáva šport. Obľubovali jazdu na koni, ale aj zábavné hry ako kriket, cyklistiku či tenis. Rozvoj verejnej dopravy ponúkal možnosť uniknúť z mesta a stráviť svoje voľné chvíle relaxom v kúpeľoch.

Počas celého 19. storočia, dochádzalo k postupnej emancipácii žien, ktorým bol najprv dopriaty nárok na vlastné súkromie a ešte pred prvou svetovou vojnou dostali právo na

---

⁴ LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016, s. 8. ISBN 978-80-8189-005-5.

⁵ STEVENSON, N. J. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kto udáva tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Praha: Fortuna Libri, 2011, s. 64. Fortuna factum. ISBN 978-80-7321-570-5.

vzdelanie a vlastnú výplatu.⁶ Mnohé ženy v tomto období dosiahli neuveriteľné výsledky v rámci emancipácie. V niektorých miestach získali možnosť voliť, stáť na vyšších pracovných pozíciách či dokončiť úspešne vysokú školu.

1.4 Počas prvej svetovej vojny

Vojna má tendenciu narušiť všetko čo bolo doteraz zabehnuté. Narušiť rôzne pravidlá, spoločenské, tradičné, ale aj rodové pravidlá. Prvá svetová vojna v rozmedzí rokov 1914-1918 sa tiež nestala výnimkou. V tomto období začína vznikať celkom iná žena. Samostatná, silná a odhodlaná.

Mnohí muži narukovali do vojny a opustili svoje pracovné miesta, čím vzniklo veľké množstvo voľných pracovných príležitostí. Ženy v tejto vojne neboli iba naivnými prizeračmi divákmi. Požadovalo sa od nich aby zastali celú radu pracovných postov.⁷

Z jemných bytostí sa museli zrazu stať nebojácne a odvážne ženy. Núdzou o zamestnancov prinútila pričleniť do zamestnania, výrobného procesu ženy. Mnohé z nich vstúpili do práce po prvýkrát. Vojna so sebou priniesla rôznorodú ponuku nových pracovných pozícií, napr. v továrňach na výrobu munície alebo aj pomerne vysokú potrebu zdravotných sestier.

Obr. 1: Ženy počas prvej svetovej vojny

---

⁶ BURIANOVÁ, Miroslava, Helena HEROLDOVÁ, Jana MÁCHALOVÁ, Ondřej TÁBORSKÝ a Marek JUNEK. *Móda v kruhu času: retro - 200 let inspirací*. Praha: Národní muzeum, 2016, s. 43. ISBN 978-80-7036-503-8

⁷ ABRAMS, Lynn. *Zrození moderní ženy: Evropa 1789-1918*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005, s. 291. ISBN 80-7325-060-8.

Vojna zmenila rolu rodiny. Neprítomnosť mužov, občas až celé roky spôsobila, že rodina už neplnila tradičnú funkciu.⁸ Ženské pokolenie konečne preukázalo, že je rovnako fyzicky a psychicky zdatné ako mužské. Mladé dievčatá sa zdržovali popri vojenských táboroch, flirtovali s vojakmi, navštevovali s nimi hostince a údajne si taktiež užívali sexuálne aktivity.⁹

1.5 Medzivojnové obdobie

Prvá svetová vojna bola katastrofou, narušila mnoho životov, rozhádzala starý spoločenský poriadok, hodnoty a tradície, ktoré boli dôležité pre svet na konci 19. storočia. Rázne napadla rodové úlohy, ktoré, ale spoločnosť nebola schopná úplne akceptovať.

Vojna sa skončila v roku 1918. Jej koniec znamenal, návrat žien na svoje pôvodné miesta ako to bolo zaužívané pred tým, než prišla vojna a muži odišli na vojnové pole. Vojaci očakávali, že sa vrátia na svoje pôvodné miesta v práci, na ktorých ich dočasne zastupovali ženy. Tieto katastrofické udalosti, ktoré prinútili ženu k jej kompletnej zmene sa odzrkadlili na jej schopnosti byť nezávislá na mužoch. Naučili sa manuálnej zručnosti, fyzickej aj psychickej zdatnosti.

Spoločnosť prechádzala celkovou vonkajšou a aj vnútornou premenou, prijala nové pravidlá. Zvýšil sa počet ľudí v strednej triede, objavuje sa nový životný štýl. Ženy opúšťajú domácnosti a majú záujem sa podieľať na verejnom dianí, spoznávajú vonkajší svet a jeho krásy, ktoré sa znova dostávajú na povrch. Ženy nemali v záujem sa vrátiť do predvojnového obdobia, kedy boli ešte závislé na mužoch. Chceli objavovať potešenie zo života a užívať si radosť. Samostatnosť sa im zapáčila a chceli v nej pokračovať a nebyť len majetkom mužov a otrokom domácnosti. „Všade znel džez, tancovalo sa tango, charleston a zdalo sa, že všetci sa chceli preháňať v autách, podnikáť výlety do prírody a kúpať sa.“¹⁰

---

⁸ ABRAMS, Lynn. *Zrození moderní ženy: Evropa 1789-1918*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005, s. 299. ISBN 80-7325-060-8.

⁹ ABRAMS, Lynn. ref. 2, s. 297

¹⁰ LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016, s. 23. ISBN 978-80-8189-005-5.

1.6 Druhá svetová vojna

Táto vojna narušila všetko, čo sa snažilo ľudstvo po prvej svetovej vojne napraviť. Zmarila ľudskú snahu o znovuzrodenie spoločnosti a žitia bezstarostného života. Krajiny sa ešte ani nestihli spamätať z predchádzajúceho nešťastia a už ich dobehlo druhé, ktoré bolo ešte ničivejšie a masívnejšie v dopade na ľudskú spoločnosť.

V tomto období sa opakuje tá istá situácia z predchádzajúcej vojny, vyskúšať, koľko toho ešte ženské pohlavie je schopné uniesť. Ženy už boli síce oveľa silnejšie, ale na takúto ranu pripravené ešte neboli. Situácia so zamestnávaním žien z čias prvej svetovej vojny sa taktiež opakuje. Napriek ich úspechu vo vojenskom odvetví počas prvej svetovej vojny, zamestnávateľia sa znova obávali, že ženy nemajú schopnosť zastúpiť mužov v ich pozíciách. Zamestnanosť žien počas druhej svetovej vojny rapídne vzrástla. V tejto mučivej vojne zohrali veľmi dôležitú úlohu. Žena už nie je iba v pozícii náhradníka muža, ale stáva sa pomaly rovnocenným partnerom v spoločnosti. Už nie je iba pozorovateľom či pomocnou silou ale stáva sa priamym účastníkom diania v spoločnosti.

Pripájali sa k ozbrojeným silám, civilnej obrane alebo k armáde. Stali sa súčasťou spoločenského diania. Prevratným konaním spoločnosti bolo pripustenie podieľania sa ženy na úlohách, ktoré pred tým nikdy nerobili či už z vlastného popudu alebo kvôli spoločenskému tlaku. Vojna mala vždy veľký vplyv na zmenu ženskej identity. Žena sa stávala silnejšou, prevzala na seba mužské povinnosti, začala sa zaujímať o svoj vlastný rozvoj v oblasti zamestnania či vzdelania.

Obr. 2: Ženy počas druhej svetovej vojny

1.7 Po druhej svetovej vojne

Prišiel čas kedy spoločnosť bola znova schopná sa spamätať zo všetkých útrap, ktoré ju postihli. Zahojiť všetky rany, či fyzické alebo psychické a začať dýchať slobodný vzduch. Ženy boli odvolané z práce ako po prvej svetovej vojne. Museli uvoľniť pracovné miesta pre vojakov, ktorý mali to šťastie a vrátili sa z frontu domov. Vytvorilo sa veľa pracovných príležitostí vhodných pre ženy, napr. zdravotné sestry, pôrodné asistentky, administratívne pracovníčky. Aby vláda podporila trhové hospodárstvo krajiny, povolávala ich do práce. Pracovné miesta boli striktné odlišené podľa pohlavia a práca bola kategorizovaná na mužskú a ženskú. Ženská práca sa radila medzi nižšiu platovú kategóriu.¹¹

Ženy stále pociťujú nerovnosť voči mužom, cítia sa nedocenené. Aj keď im štát poskytol možnosť pracovať v rôznych odvetviach, neposkytol im rovnaké finančné ohodnotenie ako mužom. Či už sa muž nachádzal na rovnakej pozícii alebo bol menej kvalifikovaný, dostával vyššiu mzdu ako ženy. Ženy sa voči týmto opatreniam búrili. Postupne chceli dosiahnuť rovnosť aj v tomto smere. Búrili sa proti všetkým zmenám, ktoré so sebou priniesla táto vojna, bojovali za zmenu v ich rodovej úlohe. Napriek tomu bola nezamestnanosť skoro nulová.

Ženám bola neskôr dopriata aj rovnoprávnosť. Po dlhých bojoch za rovnosť, postavili muža a ženu na rovnakú úroveň, ale iba po stránke materiálnej a pracovnej. Samotným ženám ani mužom, sa však život týmto výrazne nezlepšil. Emancipácia nie je založená len na nejakých paragrafoch. Ide o rešpektovanie rozdielnosti pohlavia, ktoré je podmienené vyjasnením si medziľudských vzťahov, posilnením rodinného života.¹² Zrovnoprávnenie pohlaví bolo zatiaľ iba formalitou, ženský a mužský svet potreboval ešte čas aby to dokázal implementovať do bežného chodu spoločnosti.

Čas pomohol uzdraviť rany a spoločnosť bola schopná znova rásť. Všade sa budovalo, ekonomika začala prekvitať, predaj spotrebného tovaru sa zvyšoval. Žena žila vo svete nových moderných domácich spotrebičov a nosila menej pohodlné lodičky.¹³

---

¹¹ *Striking women: Women and work: Post World War II: 1946- 1970* [online]. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.striking-women.org/module/women-and-work/post-world-war-ii-1946-1970/>

¹² NEUMANN, Stanislav Kostka. *Dějiny ženy: populárně sociologické, etnologické a kulturně historické kapitoly*. Praha: Knižní klub, 1999, s. 247. ISBN 80-242-0249-2.

¹³ LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016, s. 49. ISBN 978-80-8189-005-5.

2 PREMĚNY MÓDY V 19. STOROČÍ

Svet prechádza rôznymi zmenami, ktoré dokážu ovplyvniť človeka, ale aj celú spoločnosť. Pokiaľ sú tie zmeny silné a zásadné dokážu absolútne prevrátiť to, čo bolo zaužívané. Tieto zmeny dokážu ovplyvniť aj rôzne odvetvia a samozrejme aj módnym priemyslom. Móda sa odráža ako zrkadlo, na danú dobu, v ktorej spoločnosť žila.

V 19. storočí sa udialo plno prekvapujúcich a rýchlych zmien. Na módu mala zásadný vplyv priemyselná revolúcia. Jej vplyv bolo možné vidieť na dostupnosti odevov, vzhľade a cene. Dámske oblečenie sa v tomto vyznačuje neustálymi premenami módy. Počas tohto storočia začal módnym priemyslom naberať dnešnú podobu spolu s oficiálnym založením parížskeho Haute Couture Charlesem Frederickom Worthom v roku 1868.¹⁴ Na základe tohto nastal absolútny prevrat v móde, začali sa vyrábať sezónne kolekcie, usporadúvať sa módné prehliadky.

Obr. 3: Charles Frederick Worth

2.1 Prvá polovica 19. storočia

Koncom 18. storočia vo Francúzsku vzniká nový umelecký sloh, tzv. empír. Jeho silný vplyv sa preniesol do rôznych umeleckých odvetví. Značný vplyv mal aj na módu a s ním

---

¹⁴ MACKENZIE, Mairi. –*ismy, jak chápat módu*. V Praze: Slovart, 2010, s. 32. ISBN 978-80-7391-399-1.

prichádzajúce rôzne zmeny. Jednou z nich je tvar ženskej siluety, oslobodenie tela od korzetu. Základom tejto módy sa stala jednoduchosť. Žena je atraktívna svojim prirodzeným a jednoduchým výrazom. Spoločnosť v tej dobe už mala dosť módného diktátu s prepychovým oblečením. Ženy sa s potešením zbavujú korzetu, ktorý bol v predošlých dobách potrebný na vytváranie extrémne zúženého pásu. Toto obdobie ovládla prirodzená štíhla silueta ženského tela, línia prirodzeného pásu sa rapídne zvýšila až k poprsiu.

Empír doprial ženskému telu voľnosť, dovolil odhaliť viac častí nahého tela ako ktorákoľvek iná doba predtým. Oslobodenie ženského tela netrvalo dlho a nasledujúce historické obdobie sa ocitlo pod ťažobou korzetu. Empír so sebou priniesol svoju vlastnú líniu a šaty. Empírová línia šiat dávala na obdiv ženský dekolt, ale zároveň zakrývala ramená, paže. Večerné šaty boli stavané na frivolnejších pravidlách ako denné oblečenie. Jednou z výsad bola možnosť odhaľovať viac častí tela, upraviť veľkosť výstrihu, ktorá bola až nebezpečne nízko. Niektoré dámy, z vyšších spoločenských kruhov zašli tak ďaleko, že pyšne nechávali vykúkať bradavky so svojich šiat.¹⁵ Aj keď sa mohli stať terčom posmechu.

Každá zmena umeleckého slohu alebo smeru so sebou nesie ďalšie premeny ženy a odievania. V období romantizmu, druhého a tretieho desaťročia 19. storočia sa na šatoch prejavili dekorácie prevzaté z neskoršej gotiky a renesancie. Na rukávoch sa objavili prestrihy, výstrihy lemovali čipky z obdobia renesancie.¹⁶ V tomto romantickom období si idealizovali aj ženu samotnú ako jemnú, krehkú a citlivú bytosť. Najpríťažlivejšia bola bledá pleť. Tieto zidealizované predstavy preniesli aj do odevu. Snažili sa o zdôraznenie ženskej krehkosti, ale zároveň chceli podtrhnúť krásu a zmyselnosť ženského tela. Znižovala sa výška pásu, na vrchole romantizmu sa línia pásu empírových šiat vracia do svojej do prirodzenej podoby. Vyústilo to do znovuzavedenia korzetu do módy, keďže móda diktovala zvýrazniť ženskosť. Navzdory žiadostiam žien, aby bolo ich telo znova oslobodené a vrátilo sa do svojho prirodzeného vzhľadu.¹⁷ Keďže sa znova v móde objavuje neprirodzený útlý ženský pás, ktorý muži považujú za príťažlivý. Sukne sa neprirodzene rozširovali, spočiatku boli podopierané veľkým počtom spodničiek, ktoré neskôr nahradila krinolína. Pás sa

---

¹⁵ STEVENSON, N. J. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Praha: Fortuna Libri, 2011. Fortuna factum, s. 15. ISBN 978-80-7321-570-5.

¹⁶ BURIANOVÁ, Miroslava, Helena HEROLDOVÁ, Jana MÁCHALOVÁ, Ondřej TÁBORSKÝ a Marek JUNEK. *Móda v kruhu času: retro - 200 let inspirací*. Praha: Národní muzeum, 2016, s. 28. ISBN 978-80-7036-503-8.

¹⁷ STEVENSON, N. J. ref. 2, s. 20

neprirodzene zužoval. Rukávy šiat sa tiež rozširovali. Výstrih šiat bol stále hlboký, ženy ale pravdepodobne už nemali potrebu ukazovať svoje poprsie v celej svojej kráse. Obmedzenie žien v odievaní odrážalo aj ich postupné obmedzovanie v spoločnosti.¹⁸

Esteticky prítlačivým prvkom pre mužov, boli odhalené členky žien, ktoré znova koncom 30 rokov úplne zakryli. Ženský členok, ktorý je dodnes považovaný za jeden s erotických symbolov na ženskom tele tak museli zahaliť. Žena mala byť pokorná a submisívna. Nemala pôsobiť cudne a zvádzať svojím zjavom.

2.2 Druhá polovica 19. storočia

Na prelome období sa sukne stále rozširovali, ale zároveň sa aj predlžovali. Keďže odhalený ženský členok má mierne erotický podtón. Predĺžená, ťažká ženská sukňa mala dávať spoločnosti najavo, že sa žena znova stáva cudnou. Vážna morálka ostro kontrastovala s predchádzajúcim obdobím plným frivolnosti.

Koniec päťdesiatych rokov priniesol so sebou novodobý vynález v podobe krinolíny. S príchodom krinolíny mohli sukne dosahovať neuveriteľnú šírku, na čom má hlavnú zásluhu oceľový drôt, pokroky v textilnom priemysle a zavedie šijacieho stroja do praxe¹⁹. Krinolína skôr pôsobila ako oceľová klieťka. Žena druhej polovici 19. storočia mala prehnanú siluetu presýpacích hodín. Lodičkový výstrih, ktorý ukazoval bujné ženské poprsie, útlý osí pás a široké sukne vystužené krinolínou. Počiatok 60tych rokov už krinolína dosahovala najextrémnejšej šírky a horná polovica ženského tela bola pre muža nedosiahnuteľná. Pobožkať ženu bolo možné iba pri natihnutí špičiek prstov.²⁰

Dôležitú úlohu v módnom priemysle druhej polovici 19. storočia zohral vznik Haute Couture, vývoj modernej módy. Na čele tohto prevratu stál Charles Worth, ktorý položil základy Haute Couture, ktoré má dodnes nezastupiteľné miesto v módnom svete. V polovici storočia prijal obrovské krinolíny, ktoré preslávili toto aj obdobie aj jeho samotného a predstavil vpredu plochú sukňu s turnierou.²¹

---

¹⁸ MACKENZIE, Mairi. *–ismy, jak chápat módu*. V Praze: Slovart, 2010, s. 34. ISBN 978-80-7391-399-1.

¹⁹ *Móda: z dějin odívání 18., 19. a 20. století : sbírka Kyoto Costume Institute*. Praha: Slovart, 2003, s. 152. ISBN 3-8228-2624-3.

²⁰ STEVENSON, N. J. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Praha: Fortuna Libri, 2011. Fortuna factum. s. 54. ISBN 978-80-7321-570-5.

²¹ *Móda: obrazové dějiny oblékání a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014, s. 321 ISBN 978-80-551-4008-7.

V posledných rokoch bola typická turniera dostávala do sa úzadia, menila sa ženská silueta, vyžadovala osí driek, vzpriamené držanie tela. Ženy si dopomáhali k takejto siluete korzetom, ktorý im pomáhal tvarovať telo. Denné šaty nedovoľovali odhaliť ani kúsok nahej pokožky ženského tela.

Ženské šaty prešli aj určitým uvoľnením, keď sa ženy zaujímali o šport. V ich typickom oblečení, im totižto nebol umožnený voľný pohyb. Šaty sa prispôbili ku každému druhu športu, ale dodržiavali určité zásady, na ktoré bola doba zvyknutá, ako módný pás, tvar rukávov, skrytý výstrih. Zároveň aby neboli odhaľujúce, ale aby sa mohli ženy voľno pohybovať a vykonávať športové aktivity.

Obr. 4: Krinolína

3 PREMENY MÓDY 20. STOROČIA

Móda je poháňaná nepretržitým vývojom vpred. Spoločnosť má vďaka nej možnosť sa odlišovať nie len v rámci pohlavia, ale aj z estetického hľadiska. Móda nie je iba znakom spoločenského odlišenia, ale aj príjemná, pretože poskytuje slasť z odlišnosti a zároveň poteší oko.²²

Prvých pár rokov 20. storočia sa móda vyvíjala rovnakým spôsobom ako v predošlom storočí, ale neskôr prišiel zvrät, ktorý prinútil svet sa neobzerať späť, ale dať šancu modernizmu a výraznému pokroku. V priebehu tohto storočia sa významne začali vyvíjať masmédiá. Miesto módných ilustrácií sa začali zavádzať fotografie, ktoré zaznamenali obrovský úspech. Rozširovať povedomie o móde a jej vývoji už bolo oveľa ľahšie ako doteraz.

3.1 Prvá svetová vojna

Prvá svetová vojna sa stala veľkým zvratom v dejinách ženy, ale aj v dejinách módy.²³ Vypuknutie takého ničivého konfliktu ako bola vojna ohrozilo činnosť aj módného priemyslu. Spoločnosť vyžadovala úplne zjednodušenie odevov a strihov, móda musela túto nepríjemnú epochu pochopiť a prispôbiť sa. Počas vojny ženy opustili domácnosť a zaujali pozície, ktoré boli dovtedy vyhradené pre len mužov. Tento vojnový konflikt spôsobil úplný prevrat v odievaní. Ženy odložili korzety hlboko do svojich šatníkov a začali vyhľadávať pohodlnejšie a praktickejšie oblečenie. Mnohé z nich sa stretli s praktickým oblečením po prvý krát. Vyhľadávali oblečenie, ktoré by bolo prispôbené novým činnostiam, ktoré vykonávali, napr. ošetrovateľskú uniformu. Dámska móda prechádzala veľkými zmenami, jednou veľkou zmenou bol aj dámsky kostým, inšpirovaný strihom z mužského oblečenia. Najdôležitejším aspektom pri kúpe šiat bola cena, ktorá nemala obmedzovať rodinný rozpočet. Čoraz častejšie sa objavovali smútočné šaty, návštevy u ranených a vedomie o

---

²²LIPOVETSKY, Gilles. *Říše pomjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech*. Praha: Prostor, 2002, Střed. s. 91. ISBN 80-7260-063-X.

²³ STEVENSON, N. J. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Praha: Fortuna Libri, 2011. Fortuna factum, s. 86. ISBN 978-80-7321-570-5.

závažnosti situácie v dobe viedlo všetko do tmavých farieb. Táto jednofarebnosť bola novinkou pre mladé, dobre situované ženy.²⁴

3.2 Medzivojnové obdobie

Muži sa konečne vrátili z frontu domov a spolu so ženami oslavovali koniec vojny, móda sa stala znova uvoľnenejšou a ľudia mohli znova voľne dýchať. Vojna na ženách, ale zanechala následky, tie sa prejavovali aj formou vzhľadu, keďže aktuálne v tomto období mali chuť vzhliadať k chlapčenskému módnemu výrazu.

Hľadali samé seba a cestu k novému ženskému štýlu. Ženský vzhľad prešiel radikálnou zmenou. Objemné vyčesané účesy sa zmenili na krátke zostrihy, nazývané mikádo. Sukne sa dynamicky skracujú, odhaľujú nie len krásne ženské členky, ale ženy flirtujú s odhalenými kolenami. Začínajú byť dôležité pančuchy a topánky, ktoré začínajú mať dôležitú funkciu skrášlenia vonkajšieho vzhľadu.

Fenoménom doby bol tzv. chlapčenský štýl. Tento mladický prúd nekládol dôraz na poprsie, pás a ani na boky. Medzi ženami slávil úspech. Dôležitou predstaviteľkou tohto mladistvého štýlu bola „La Garçonne“, postava z knihy od Victora Margueritta.

Obr. 5: La Garçonne

---

²⁴BAUDOT, François. *Móda století*. Praha: Ikar, 2001, s. 60. ISBN 8072029436.

Hrdinka z tohto románu bola bezprostredná, vzdelaná, pracovala, šoférovala, cvičila, fajčila a bez zábran si užívala romantické milostné dobrodružstva.²⁵ Tento novodobý štýl prezentuje novú, modernú ženu, ktorá má možnosť byť silná, vzdelaná a s nadšením sa chopila riadenia svojho vlastného života. Má chuť flirtovať s mužmi a rada sa cíti zvodná. Zároveň sa nebojí experimentovať so svojim vonkajším vzhľadom, nosí krátke vlasy a rôzne prvky odevu z mužského šatníka. Ženy prijali chlapčenský štýl za svoj. Aj toto obdobie zmenilo svoj ideál krásy. Ženy chceli byť mladistvé, útle, túžili po extrémnej štíhlosti. Znova prichádza obdobie, kedy je vhodné si schovávať nohy. Zapríčinil to krach na burze. Život začínali brať všetci vážne. S týmto samozrejme prichádza popud zmeny siluety, dlhá a štíhla. Telo sa zdôrazňuje predlžovaním sukni pod kolená. Muži sa venovali len odhaleným ženským nohám a pozabudli na krásnu ženskú tvár. S predlžovaním sukni sa vrátil aj trend dlhých ženských vlasov, mali zdôrazniť a povzbudiť ženskosť, ktorá bola pár rokov skrývaná za chlapčenským štýlom.

Medzi poslednými obdobiami tejto medzivojnovnej epochy zavládol klasicizmus, ktorý sa uchýlil k láske minulosti. Odev mal tendencie k čistým gréckym líniam. Návrat k dlhým večerným šatám návrhárom umožnil premeniť svoje zákazníčky na grécke alebo rímske sochy.²⁶ Tieto dlhé róby boli starostlivo nariasené a vymeriavané presne na telo. Ich nositeľku krásne pozdvihli a priťahovali oči prizierajúcich sa ľudí na jej telo, ktoré krásne formovali.

V polovici tridsiatych rokov, pracovný svet ovládol boom platených dovolení sa do módy zahrňuje športové, voľnočasové oblečenie. S trendom prichádza kult tela, ktorý je založený na reprezentatívnom športovom tele, o ktoré sa ženy starajú počas celej doby. Ženy sa starajú o svoj vzhľad, od svojej vizáže, ktorú podporujú líčidlami až pedikúru. O svoje dokonalé telá sa starajú cvičením, chcú nadobudnúť znova pocit svojej zvodnosti.

Po celé stáročia sa ženy vyhýbali slnečným lúčom, odev ich celé zahaľoval. Ale teraz, kedy oblečenie začalo viac odhaľovať telo tak zatúžili po vzhľade opálenej pleti. Vznikla rôzne kúpacie odevy, ktoré ešte nemali vzhľad zvodných plaviek, ale postupom času sa móda

---

²⁵ LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016, s. 23. ISBN 978-80-8189-005-5.

²⁶ *Móda: obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014, s. 276. ISBN 978-80-551-4008-7.

dopracovala aj k dvojdielnym plavkám. V celej histórii módného návrhárstva je medzivojnové obdobie jedinou epochou, ktorej úplne dominovali ženy.²⁷

3.3 Druhá svetová vojna

Vypukol ďalší vojenský konflikt, dlhší a brutálnejší. Tvrdá realita napadla každú oblasť a nevynechala pritom ani módnú scénu. Vojna zapríčinila, že sa hravosť a romantizmus vytratil behom takmer jednej noci a aj dopyt po honosných šatách. V týchto ťažkých chvíľach nebola už móda natoľko potrebná. Minimalizoval sa aj prídel textílií na odevy, ktoré bolo potrebné naďalej vyrábať. Zaviedol sa prídelový systém a aj oblečenie sa rozdeľovalo spravodlivo.

Haute Couture tiež utrpela značné škody, väčšina salónov bola nútená zatvoriť svoje brány. Umelci z najrôznejších odborov opustili Paríža pripojili sa k prúdu politických a etnických utečencov, ktorí smerovali z rozbúrenej Európy do Ameriky.²⁸ Napriek tomu sa mnohý nevzdali a pokračovali vo svojej práci, aj keď na iných miestach.

Ženy nemali potrebu sa v týchto ťažkých chvíľach plných strachu predvádzať v koketných šatách. Neumožnila im to spoločnosť a ani ich vlastný pud sebazáchovy. V každej oblasti sa prejavovali rôzne druhy nedostatkov a inak na tom nebola ani móda, vnieslo to do odievania celkom nový prístup. Bohaté zdobenie, dráždivá ženskosť, ktoré charakterizovali predvojnové obdobie museli ustúpiť a dať prednosť maskulinnejšiemu vzhľadu. Nedostatok materiálu a prísny úsporný režim nastolil v móde opatrenia v zavedení vojnovéj siluety, úzka a sukňa v kratšej dĺžke.²⁹ Silueta bola prispôsobená pre minimálnu spotrebu materiálu, ktorá sa mala vynakladať na tvorbu odevu. Sukňa sa pohybovala v kratších verziách, je lem dosahoval iba kúsok nad kolená. Zvýšil sa dopyt po nylonových silonkách, ktorý prevyšoval nad ponukou. Väčšina sukni už mala rozparky, ktoré im umožňovali pohodlnejšiu jazdu na bicykli. Jazda autom sa stala akýmsi luxusom, poväčšine sa ľudia prepravovali na bicykloch. Úzky strih a osí pás sa nenosili z vábných dôvodov, ale aby sa podporil šetriaci režim na

---

²⁷ BAUDOT, François. *Móda století*. Praha: Ikar, 2001, s. 65. ISBN 8072029436

²⁸ MÁCHALOVÁ, Jana. *Budiž móda: průvodce dějinami módy 20. století*. Praha: Brána, 2012, s. 65. ISBN 978-80-7243-608-8.

²⁹ *Móda: z dějin odívání 18., 19. a 20. století : sbírka Kyoto Costume Institute*. Praha: Slovart, 2003, s. 337. ISBN 3-8228-2624-3.

materiáloch. Vo všetkom, čo sa vymykalo minimalistickému, konzervatívne obliekaniu sa videla vulgárnosť a nedostatok vlastenectva.³⁰

Objavuje sa utilitárny štýl, ktorý sa nevrátil od prvej svetovej vojny. Pozornosť aktuálneho odievania si získali hlavne ľudia, ktorí boli zapojení do vojnového konfliktu. Vďaka vojnovému odievaniu sa do popredia módy dostáva uniforma, ktorá v tomto smere zabezpečuje rozvoj módného priemyslu. Obmedzený prístup látok podporil vývoj nových syntetických materiálov. Podporil sa ďalší rozvoj voľnočasového oblečenia a prispôobil sa potrebám aktívnych žien.

Žena sa vplyvom módy zmenila, aj život sa uberal novými smermi. Zmenili sa hodnoty a priority. Vojna mala na ženu veľký dopad a pravdepodobne viac venovala ostatným ako sebe. V Amerike sa ozývali aj výzvy, aby ženy zostali naďalej ženami a povzbudiť k tomu ich mali účesy a make-up. Rúž sa stal počas druhej svetovej vojny najdôležitejším symbolom ženskosti.³¹

Obr. 6: Ženy v uniformách počas druhej svetovej vojny

---

³⁰ STEVENSON, N. J. *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udáva tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Praha: Fortuna Libri, 2011. Fortuna factum, s. 134. ISBN 978-80-7321-570-5.

³¹ LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016, s. 37. ISBN 978-80-8189-005-5.

3.4 Povojsnové obdobie

Konečne sa svet dočkal ukončenia už druhej svetovej vojny a nemusel znášať toľko trápenia. Vojnové útrapy síce skončili, ale vo svete prevládala všeobecná nestabilita a neistota. Ľudia sa nedokázali bezstarostne tešiť z mieru. Väčšina Európy sa po tejto ničivej vojne dlho spamätávala, ale francúzsky módnym priemysel sa pozviechal rýchlo.³²

Po oslobodení sa módnym svet dal znova do pohybu. Začali sa usporadúvať módné prehliadky a na módnym scénu prichádzajú nové tvare návrhárov. Haute Couture sa spamätávala a vďaka Christianovi Diorovi sa dostávala na vrchol, kde mala svoje dominantné postavenie. Jeho prvá prehliadka novej kolekcie "New Look", mala hlboký dopad na svet módy, vdýchla život módnemu svetu. Po skončení vojny sa vizuálne móda vrátila ako keby o sto rokov späť. Diorova línia "Nový vzhľad" opäť vyžadovala korzety a spodničky. Zatiaľ čo pred vojnou vládli módnym scéne predovšetkým návrhárky, po vojne prišla na rad nová generácia mužských návrhárov.³³

Obr. 7: Diorov "New Look"

---

³² *Móda: obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014, s. 298. ISBN 978-80-551-4008-7.

³³ BURIANOVÁ, Miroslava, Helena HEROLDOVÁ, Jana MÁCHALOVÁ, Ondřej TÁBORSKÝ a Marek JUNEK. *Móda v kruhu času: retro - 200 let inspirací*. Praha: Národní muzeum, 2016, s. 29. ISBN 978-80-7036-503-8.

Diorova kolekcia pôsobila nostalgickým elegantným štýlom, štíhly pás stiahnutý modifikovaným korzetom, zvýraznené majestátne poprsie, menšia horná časť tela nad širokou a dlhou sukňou práve v dobe, kedy ženy dosiahli rôzne formy slobody, napr. možnosť voliť. Táto novozrodená elegancia bola pravdepodobne založená na dobách, kedy sa ženy naposledy cítili zvodné a šťastné. Nikomu neprekážal osí pás vytvarovaný korzetom, ktorý len viac podporil ženskosť. Dior dal všetkým najavo, že luxus sa po chudobných vojnových rokoch vracia, chcel aby sa bohatý cítil opäť bohatými.³⁴ Šaty z dielne tohto slávneho návrhára si vyžadovali veľkú spotrebu materiálu, ktorá bola potrebná na ušitie jeho šiat. Ženy počas vojny sa museli obliekať stroho, keďže vojna so sebou niesla šetriaci režim na materiáloch a doplnkoch. Teraz si mohli dopriať luxusný odev, na ktorý sa minulo kvantum metrov látky, zvýrazniť ho doplnkami a podtrhnúť jeho veľkolepý vzhľad lodičkami na vysokých podpätkoch, ktoré dodajú každému odevu ten správny výraz.

3.5 Päťdesiate až šesťdesiate roky

Začiatkom päťdesiatych rokov môžeme ešte hovoriť o sociálnych rozdieloch, ktoré sa udržiavali prostredníctvom módy. Aj keď sa už pomaly, ale nenápadne chystali k zániku. Takisto mizne časovo a remeselne náročná práca. Tak isto sa už aj útrapy vojny začínajú strácať a ľudia majú tendenciu už myslieť dopredu a užívať si svoj čas.

Usporiadávali sa kokteillové večierky, ktoré si vyžadovali aj nový druh šiat, tzv. Kokteillové šaty. Ženy sa takto po večeroch cítili zvodné a chcené. Na scénu sa vrátili aj večerné šaty, skladané z veľkého množstva látky. Návrhári pri ich tvorení čerpali inšpiráciu z predchádzajúcich období.

50te roky vysoko prosperovali, ľudia si začali znova užívať voľnočasové aktivity, chodili po dovolenkách, v domácom prostredí aj do zahraničia. Zvýšil sa záujem o rekreačné oblečenie a dámske plavky sa upravovali do dnešných podôb. Plavky tiež vytvárali dojem dokonalej ženskej siluety. Či už cudné jednodielne plavky alebo dvojdielne. Dopĺňali ich ľahkým oblečením, v ktorom sa tiež potrebovali cítiť prítlačivo. Zvýrazňovala sa sloboda, hravosť, mladosť a dovtedy potláčajúci sexepíl.

---

³⁴ LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 201, s. 42. ISBN 978-80-8189-005-5.

Obr. 8: Dievčatá v plavkách

Po chaotickom období povojnových a päťdesiatych rokoch 20. storočia, keď sa svet vyrovnával s krutým dedičstvom druhej svetovej vojny, spoločnosť vstúpila do konzumnej éry 60 tých rokov.³⁵ Svet mimoriadne prosperoval, éra výroby a spotreby sa rozbehla naplno. Tieto roky v móde ovládla radikálna zmena. Dotkla sa skoro všetkého, ale hlavne jej obsahu. Od tejto chvíle to už nebude jednohlasná tendencia ani jediná móda, ale mozaika návrhov, neodlučiteľná od trendov ovplyvňujúcich ďalšie aspekty života.³⁶

Svet sa začína zrýchľovať, modernizovať. S novým obdobím prichádzajú rôzne zmeny a vďaka rýchly vývojom, zmenám sa šesťdesiate roky stali najrevolučnejším obdobím. Končí módný diktát a nastupuje neukojiteľná túžba po všetkom novom, nepoznanom a modernom. Módna revolúcia úplne zmenila prístup žien k obliekaniu. Panovalo presvedčenie, že všetko čo je nové je lepšie než minulé, že tohtoročné farby, materiály a tvary sú zákonite dokonalejšie než tie minulé.³⁷ Spoločnosť sa musela rýchlo prispôbiť a prijať nový hlavný módný prúd.

Na svet prichádza jednoduché, ale zároveň vábivé a mladistvé oblečenie. Minisukňa, ktorá sa tešila veľkej obľube, ľahko kombinovateľná a aj zvodná. Tomuto provokatívnemu druhu

---

³⁵ *Móda: z dejín odívání 18., 19. a 20. století : sbírka Kyoto Costume Institute*. Praha: Slovart, 2003, s. 510. ISBN 3-8228-2624-3.

³⁶ BAUDOT, François. *Móda století*. Praha: Ikar, 2001, s. 186. ISBN 8072029436

³⁷ MÁCHALOVÁ, Jana. *Budiž móda: průvodce dějinami módy 20. století*. Praha: Brána, 2012, s. 89. ISBN 978-80-7243-608-8.

oblečenia sa tešilo aj mužské pokolenie. Následne prichádzajú aj minišaty. Lahko sa toto oblečenie nosilo a ešte viac odhaľovalo. Na konci tejto dekády sa nosilo už pomerne všetko, spoločnosť si sama zvolila, čo je pre nich vhodné a čo naopak nie.

3.6 Sedemdesiate až deväťdesiate roky

Sedemdesiate roky boli revolúciou na uplynulé šesťdesiate roky. Obsah módy zostáva nezmenený, menia sa iba výrazové prostriedky v podobe dĺžke sukni. Keď sa už sukne nedali viac skracovať, návrhári priniesli nové strihy sukni ako midi a neskôr aj maxi.³⁸

Módna scéna trpela a s ňou aj spoločnosť. Ľudia túžili znova zmeniť zaužívané zvyky a pravidlá. Potrebovali narušiť desať rokov zabehnutý systém. Mali potrebu vyjadrovať sa, prezentovať novým spôsobom. Zatúžili po individuálnom vyjadrovaní sa formou oblečenia, nechceli sa už naďalej nechávať spútať starými zvykmi. Zmizla viera, ktorá kázala, že všetko nové je lepšie. Od tejto chvíle sa zakladá pri vytváraní odevu na neobvyklých kombináciách, ktoré už boli dávno objavené.

V priebehu 70tych rokov sa začali do módného systému začleňovať aj subkultúry, ktoré ťažili z módy v uliciach, kde vznikala. Subkultúry si pouličné kmene, skupiny s jasnou vizuálnou identitou, ktoré vznikajú ako reakcia na niečo.

Tento autentický druh obliekania sa implementoval aj do hlavného módného prúdu. Vzniklo veľmi veľa okrajových a tajomných subkultúr počas väčšiny dvadsiateho storočia. Koncom šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov nastalo sexuálne oslobodzovacie hnutie. Viedlo k prehodnoteniu sexuálnych odchýlok a zväčšeniu viditeľnosti erotiky v tlači. V priebehu sedemdesiatych rokov začali iné subkultúry začleňovať do svojho oblečenia prvky fetišizmu, predovšetkým za takými pohoršujúcimi vecami stál punk.

Osemdesiate roky, to je obdobie kedy sa z kultúry stal priemysel, móda sa stala náboženstvom, ktorému nebolo nič sväté, oslobodila sa zo všedného stereotypu, začala rozlišovať pohlavie a dokonalé telo stalo nad všetkým doteraz podstatným.³⁹ Ľudia mali potrebu utrácať peniaze, užívať si luxus. Túto dobu predznačuje charakteristický kostým so sukňou so zvýraznenou líniou ramien. Silu tohto elegantného kostýmu podčiarkovali ihličkové podpätky, vďaka ktorým sa aj nositeľka cítila sebaistotu a dôležito.

---

³⁸ *Móda: obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014, s. 380. ISBN 978-80-551-4008-7.

³⁹ MÁCHALOVÁ, Jana. *Budiž móda: průvodce dějinami módy 20. století*. Praha: Brána, 2012, s. 117. ISBN 978-80-7243-608-8.

V 90 tých rokoch sa módný svet zbláznil. Neustále, rýchle a chaotické striedanie módných trendov. Nebola už ani jedna stopa po jasne identifikovateľnom umeleckom smere. Návrhári tvorili odlišné oblečenie, využívali toho, že žena túžila stále po novom oblečení a neustále chcela byť odlišná. Svojím odevom dávali najavo, že pre nich neexistuje žiaden problém stihnúť rodinu, zamestnanie a milenca naraz.⁴⁰ Pouličná móda sa nosila naprieč rôznymi dekadami. Prelínali sa rôzne druhy subkultúr. Cez grunge, gothov či nových romantikov. Inšpiráciu hlavne čerpali z hnutia punk. Vymenili obliekanie za vyzliekanie. Intimita sa stala verejnou záležitosťou, kedy sa spodné prádlo povýšilo na úroveň vrchného odevu.

Obr. 9: Revolučné 60. roky

---

⁴⁰MÁCHALOVÁ, Jana. *Budiž móda: průvodce dějinami módy 20. století*. Praha: Brána, 2012, s. 129. ISBN 978-80-7243-608-8.

4 SPODNÁ BIELIZEŇ

V šatníku či už muža alebo ženy sa neschováva len bežne viditeľné oblečenie, ale aj také, ktoré nie je na prvý pohľad viditeľné. Každý v ňom skrýva spodnú bielizeň a to rôzneho druhu. Pomerne v každej dobe táto bielizeň spĺňala hlavné účely ako funkciu ochrany intímnych partií, tela a ochrany pred zimou. Dôležitým faktom je, ale že spodnú bielizeň bolo potrebné použiť na dosiahnutie presného tvaru alebo siluety. Keďže každé obdobie so sebou nieslo zmeny aj v podobe siluety ženského tela a vhodná bielizeň dopomohla k vytvarovaniu správnej siluety a pozdvihnutiu ženskosti.

Kedy prišlo obdobie, že sa spodná bielizeň začala využívať aj na úplne inú funkciu? Dnes by sme ho vedeli rozdeliť do viacerých kategórií. Napr. podľa toho či ide o spodnú bielizeň na denné alebo nočné nosenie. Môže ísť aj o úplne odlišnú kategóriu, kedy je bielizeň považovaná za zvodnú, symbol sexu a flirtu.

4.1 Korzet

Tvar a formu ženského tela po celé stáročia upravovala spodná bielizeň.⁴¹ Silueta bola v každom období zaužívaná v inom tvare a k tejto zmene dopomáhali korzety a šnurovačky. Každé dobe sa svojím tvarom prispôbovali a menili. Strih korzetu vytváral siluetu, ktorú doba vyžadovala. Tvar presýpacích hodín alebo meniť výšku pásu, raz vyššie a raz nižšie.

V 20. storočí už poznáme podväzkové a sťahovacie pásy, ktoré podporujú dosiahnuť krásnu ženskú postavu. Vývoj elastických materiálov pozdvihol spodnú bielizeň na vyššiu úroveň.

Obr. 10: Korzet

---

⁴¹ *Móda: obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014, s. 344. ISBN 978-80-551-4008-7.

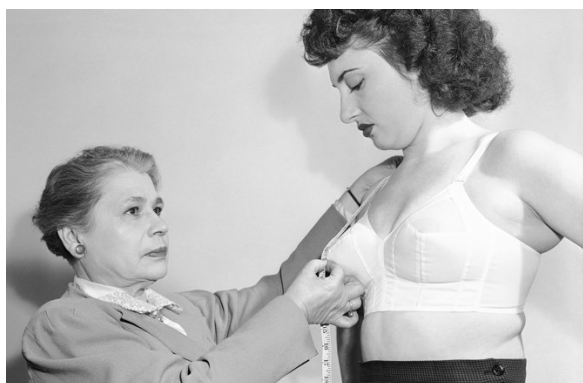
4.2 Podprsenka

Hlavnou úlohou ženskej podprsenky je skryť poprsie, ale snáď ešte dôležitejším faktorom podprsenky je zdôrazniť jeho plnosť, pozdvihnúť jeho krásu a veľkosť. Keďže ženské poprsie je jedným z kľúčových atribútov krásy, ktorým je žena obdarená.

Dnes máme k dispozícii rôzne typy podprseniek, zdanlivo nekonečnom prúde tvarov, farieb, štýlov. Moderná podprsenka má korene pomerne dosť hlboko v histórii, ale prvý patent na podprsenku dostala Mery Phelbs Jacob v roku 1914 aj keď už sme jej rôzne podoby videli skôr. Jej úlohou, ale bolo prsia stláčať a zakrývať ako ukazovať. Svoj módny vynález predala firme Warner Brothers Corset Company, kde ho dovedli k dokonalosti, zaviedli označenie S,M,L a v roku 1935 prišli s novým označením podprseniek ako A,B,C,D ako ich poznáme dodnes.⁴²

V 30 tých rokov sa podprsenka stala už základnou výbavou dámskeho šatníka. Ženy si užívali ako im formovala poprsie a už ho neskrývala, ale podopierala a ukazovala v plnej kráse. Značka Kestos vyvinula modernú podprsenku s dvoma tvarovanými košíčkami a špeciálnu bielizeň pre večerné šaty s hlbokou dekoltážou na chrbte.⁴³

Zaujímavým výstrelkom doby, bola aj samolepiaca podprsenka, ktorá sa využíva ako plavky. Využívala sa aj na športy, keďže obsahovala lepidlo a pevne sa pripevnila na telo. Podprsenka Chansonette, ktorá vznikla v priebehu päťdesiatych rokov výrazne zdôrazňovala ženskú siluetu a zvýraznila poprsie. Svojím tvarom pripomínali zbrane alebo torpédo. Tvar bol kužeľovitý a špicatý. Podprsenka inšpirovala aj módneho návrhára Jean- Paul Gaultier.

Obr. 11: Prvé podprsenky

---

⁴² LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. *THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť*. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016, s. 16. ISBN 978-80-8189-005-5.

⁴³ *Móda: obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014, s. 277. ISBN 978-80-551-4008-7.

5 ĽUDSKÁ SEXUALITA

Drvivá väčšina ľudí sa pri pojme sexualita, erotika, fetišizmus tvári, že ho nepočuje. Poprípade sa otočí a snaží sa nevnímať a potlačovať záujem o túto tému. Naše vnímanie je, ale naprogramované tak aby sme sa pri slove sex snažili ešte viac počúvať, aj keď sa väčšina ľudí tvári hluch a neprítomne.

Sexuálna tematika je pre mnohých zaujímavým cieľom a iný ju zase považujú za prudérnu. Pritom dnes, v 21. storočí sa verejne diskutujú rôzne témy, ktoré v minulosti pohoršovali spoločnosť. Každá spoločnosť si stanovovala vlastné hranice, prostredníctvom noriem, morálnych, náboženských smerníc a právnych obmedzení.

Téma sexuality je, ale jednou z mála, na ktorú sa spoločnosť pozerala v každom historickom období iným spôsobom. Dnes tomu nie je inak, ale už nám nikto nediktuje ako máme tieto prudérne tematiky vnímať a neurčuje, čo je prípustné a neprípustné sexuálne správanie. Každý človek má vlastné hranice, ktoré si určuje sám.

5.1 Sexualita ako prostriedok

Ľudská sexualita je vyjadrením sexuálneho vnímania a hlbokej intimity medzi ľuďmi. Je to prostriedok, ktorým ľudia dokážu komunikovať, vyjadrovať lásku a túžbu už od nepamäti. Základné princípy sexuality sú rovnaké a to aj naprieč obdobiami. Sex je veľmi univerzálny prostriedok a aplikovateľný do každej historickej doby. Kedy, ale prišiel zlom a ľudia začali túžiť po sexualite? Kedy to už nebola len nutnosť na budovanie rodín, ale začali si všetci uvedomovať, že je to vlastne príjemné a potešujúce? Na tieto otázky sa ťažko hľadá odpoveď.

Človek získal voľný čas, ľudia mali záujem o cestovanie, rôzne výlety aj do zahraničia a začali spoznávať rôznych ľudí a ďalšie kultúry. Zrazu sa úplne vytratila anonymita a ľudia sa začali zaujímať. Boli zvedaví, dostala sa im možnosť nazrieť aj ďalej než to poznali. Zo svojich miest, ktoré dôverne poznali vykročili a dostali sa do éry veľkomesta, kde ten život bol abnormálne odlišný. V tomto období sa začali strácať u ľudí predsudky a zatúžili po novom, nepoznanom a veciach, ktoré ich robili šťastnými už nie z donútenia, ale z vlastného popudu.

6 FETIŠIZMUS

Slovo fetišizmus si môžeme charakterizovať ako fixáciu na rôzne predmety, posadnutosť, nutkavosť, fascináciu, slabosť, šialenstvo, ale aj ako obyčajný výstrelok. Slovník nám tento pojem vysvetľuje ako formu sexuálnej túžby, v ktorej je potešenie spojené s abnormálnym stupňom závislosti na určitom predmete, odeve, časti tela.⁴⁴ Tento objekt môže byť živý aj neživý, fetišista ho uctieva a má k nemu hlboký vzťah. Naša doba ide nezávratnou rýchlosťou vpred a ľudia už pociťujú túto fixáciu už aj na iné predmety, napr. Také, ktoré sa pre iných sú absolútne asexuálne. Môže ísť o jedlo, náboženstvo, masky, vlasy, tvary alebo materiáloch.

6.1 Provokačná fotografia

Významný fotograf 20. storočia Helmut Newton začal spracovávať módnú fotografiu iným spôsobom, zakomponoval do nej svoj pohľad a navždy ju zmenil.

V roku 1965 začína jeho spolupráca s americkým módnym časopisom Vogue. Vzniklo mnoho jeho fotografií so sexuálnou tematikou, kde modelky pôsobia až priveľmi agresívne, kde je skrytý istý odpor voči luxusu.⁴⁵ Bolo veľmi odvážne fotografovať pre významný módný časopis fetišistické a iné provokatívne motívy, ktoré dovtedy neboli uverejnené. Newtonove fotky sú plné sexuálnych a dominantných symbolov, ktoré reprezentujú silu žien. Ženy pôsobia dominantne a svojim výrazom si podmaňujú sledovateľa. Práve tento nekonvenčný prístup mu priniesol najväčšiu slávu.⁴⁶ Jeho fotografie dopomohli spoločnosti začať vnímať erotickú fotografiu inak.

---

⁴⁴English Oxford Living Dictionaries [online]. [cit. 2019-04_28]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/fetish>

⁴⁵LAPŠANSKÁ, Dana. *Kapitoly z módného marketingu a stylingu*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2014, s. 37. ISBN 978-80-7454-470-5.

⁴⁶ LAPŠANSKÁ, Dana, ref. 2, s. 37

Obr. 12: Helmut Newton

6.2 Fetišizmu v móde

Dôležité momenty v móde boli definované vo vyšších kapitolách. Pojem fetišizmus bol charakterizovaný v úvode tejto kapitoly. Už je len dôležité tieto dve slová spojiť a ukázať si ako dokážu spoločne fungovať. Medzi sexuálnym fetišizmom a módou je pomyselná linka, ktorá tieto dva odlišné svety prepája. Hľadá spôsob ako ich spájať a verejnosti predstavovať tento vzťah rôznymi formami. Jednou z hlavných foriem je čerpať z fetišizmu inšpiráciu a prepájať ju s odevmi, ktoré sú navrhnuté na bežné nosenie.

Fetišizmus je o nebezpečenstve, kontrole a závislosti. Móda, ale málokedy predstavuje nebezpečenstvo, to čo majú tieto dva svety spoločné je kontrola a závislosť. Základné prvky tohto vzťahu medzi týmito dvoma svetmi si vieme uviesť na príklade, toho že väzba medzi módou a fetišizmom existuje už od dávnej histórie. Jedným z týchto príkladov je používanie korzetu a nosenie vysokých podpätkov. Ako ich spoločný prvok môžeme napr. označiť priliehavosť, ktorá pôsobí na tele veľmi zmyselne.

6.2.1 Jean–Paul Gaultier

Jedným so známych predstaviteľ fetišistickej módy je bezpochyby Jean-Paul Gaultier. Do druhej tejto módnjej scény sa zapísal svojou typickou kužeľovitou podprsenkou. Gaultier predviedol viacero šiat, kde intimitu povýšil na verejnú záležitosť. Ako prvý vytvoril

korzetové šaty v svojej kolekcii Dadaizmus.⁴⁷ Keď začal predstavovať svoju módnú tvorbu, novinári ho označovali ako sexistu. Toto pomenovali si vyslúžil najmä vďaka svojej typickej kužeľovitej podprsenke, ktorú vyrobil pre Madonu. Pripomínala fetišistickú spodnú bielizeň, ktorá sa objavovala už na známych sexuálnych fotografiách Irvinga Klawa.⁴⁸ Gaultier ju skôr považoval ako nadsádzku, ale aj ako mierne agresívnu.

Obr. 13: Madonna

6.2.2 Gianni Versace

Miloval všetko čo hovorilo škandálom a zároveň to, čo každého dokázalo uraziť. On s týmto dokázal pracovať a povýšiť to na niečo dokonalé, možné prezentácie na móle. Versace chápal sex ako oslavu života.⁴⁹ Vo všetkom videl spôsob ako s tým pracovať, nezavrhol ani to, čo by iný rovno odsúdil. Nemal žiadne zásady ani predsudky. Punk vtiahol do vysokej módy a jeho fetišistické prvky nechal pozlátiť.⁵⁰ Jeho kolekcie plné erotiky a ženskej dominancie sú dodnes silno inšpiratívne.

---

⁴⁷ BURIANOVÁ, Miroslava, Helena HEROLDOVÁ, Jana MÁCHALOVÁ, Ondřej TÁBORSKÝ a Marek JUNEK. *Móda v kruhu času: retro - 200 let inspirací*. Praha: Národní muzeum, 2016, s. 19. ISBN 978-80-7036-503-8.

⁴⁸ *Fetish: Fashion, Sex & Power*. Oxford University: Oxford University Press, 1997, s. 136. ISBN 978-0195115796.

⁴⁹ MÁCHALOVÁ, Jana. *Budiž móda: průvodce dějinami módy 20. století*. Praha: Brána, 2012, s. 126. ISBN 978-80-7243-608-8.

⁵⁰ MÁCHALOVÁ, Jana, ref. 2. s. 127

Obr. 14: Versace, kolekcia "Little Miss S & M"

6.2.3 Vivienne Westwood

Vivienne je jednou z najvýznamnejších predstaviteľov punku a fetišistickej módy. V tomto období bola veľmi známou rebelkou, vytvárala aj svoju vlastnú rebelskú estetiku, ktorá je jej vlastným odrazom. V 70tych rokoch vlastnila obchod s názvom „Sex“ s Malcolmom McLarenom v uliciach západného Londýna. Ich tvorba bola o čistej provokácii, šialenstve, sexuálnych zvrhlostiach. Pár sa tešil veľkému záujmu o ich tvorbu, tak navrhovali odevy a topánky, pre ľudí čo radi šokujú. Tvorba bola odkazovala na deviantné praktiky.

Tento rebelský duch ostal vo Vivienne aj naďalej, neskončil sa ukončením punkového prúdu. Ak aj niekedy tento prúd vlastne skončil, keďže jeho hlavná predstaviteľka v ňom stále žije a vytvára ho.

Obr. 15: Fotografia z obchodu Vivienne Westwood

6.2.4 Issey Miyake

Preslávil sa v tomto druhu módy vďaka jeho typickému červenému korzetu, ktorý odlieval na živej forme. Hranie s myšlienkou, že oblečenie zvyčajne skrýva, Issey Miyake vytvoril korzet ako druhú kožu. V zblížovaní tela, formy a odevu môže byť toto torzo považované za čistú sochu, ktorá je zároveň nositeľná. Ženské torzo je odliate z plastu s anatomickým dojmom poprsia aj s bradavkami, trupom a pupkom.⁵¹

Obr. 16: Červený korzet

6.3 Inšpiratívny fetišizmus

Fetišizmus a erotika je hlboko inšpiratívna tematika pre umelcov. Bez ohľadu na trendy sezóny, móda často zobrazuje fetišistické motívy. Je to nevyčerpatel'ný zdroj nápadov, ktoré vznikajú aj pri bežnom živote. Fetišistické symboly sa stali hlboko zakorenenou súčasťou módy. Často sa stretávame s objektami, obrazmi, odevmi, ktoré si nesú v sebe podtón sexuálnej zvrátenosti.

---

⁵¹ BURIANOVÁ, Miroslava, Helena HEROLDOVÁ, Jana MÁCHALOVÁ, Ondřej TÁBORSKÝ a Marek JUNEK. *Móda v kruhu času: retro - 200 let inspirací*. Praha: Národní muzeum, 2016, s. 19. ISBN 978-80-7036-503-8.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 KOLEKCIA ESSENTIAL

Inšpiráciu k tejto kolekcií som zbierala už dlhšiu dobu, podobnej tematike som sa zaoberala aj v mojej bakalárskej práci a teraz by som sa jej chcela venovať vo väčšej miere. V bakalárskej práci som sa snažila pochopiť ľudí, ktorí trpia sexuálnymi poruchami, ale teraz sa pozerám na túto tému úplne inými očami. Tá doba, ktorá od vtedy prešla ma prinútila sa nad tým zamýšľať oveľa viac a hľadať svoj štýl alebo skôr môj osobný rukopis. Rozhodla som sa spracovávať kolekciu svojej diplomovej práce na tému fetišistickej módy, erotiky a intimity. Popri vývoji mojej kolekcie by som chcela sa zameriavať aj vývoj vlastnej značky, ktorá by sa mohla začať budovať na základe mojej diplomovej kolekcie.

7.1 Koncept kolekcie

Hlavným konceptom mojej diplomovej kolekcie je vytvorenie kolekcie, ktorá pochádza z môjho osobného pohľadu na tematiku sexu, erotiky a fetišizmu. S cieľom prepojiť tieto pojmy s módou a aplikovať toto spojenie do mojej tvorby.

Základom je vytvoriť autorskú kolekciu, ktorá zvýši žene sebavedomie v určitých situáciách jej súkromného života a vženie jej silu. Žena napokon získa svoju vlastnú sexuálnu silu. Koncept je môžu vnímať ako problematický pre feministky, ktoré môžu nadobudnúť pocit, že tento druh módy sa klania k patriarchálnemu mužskému pohľadu.

7.2 Definovanie zákazníka

Pre správne fungovanie značky na trhu je nutné si najprv jasne definovať svojho zákazníka, ku ktorému sa bude snažiť značka približovať. Každá značka pri svojej tvorbe má jasnú predstavu, ku ktorému typu klientely by chcela inklinovať. Zákazníka si dokážeme určiť na základe psychologického a sociologického aspektu a demografickej polohy.

Cieľová kategória, na ktorú sa táto kolekcia zameriava nie je jednoducho identifikovateľná. K jej identifikácií som si dopomáhala otázkami typu, odkiaľ asi táto osoba pochádza, akým životným štýlom žije, aké je jej postavenie v spoločnosti a v práci. Na detailnejšie zdefinovanie zákazníka aby bolo možné vedieť aj jeho potreby je potrebné poznať jeho rodinný stav, približnú informáciu o mesačnom príjme, záľuby, poprípade povahové vlastnosti, ktoré v mojej kolekcií zohrávajú veľkú úlohu.

Na určenie môjho zákazníka mi, ale takýto postup nepomohol. Takýmto základným postupom by som na to ani neprišla. Svojho zákazníka musím definovať túžbami, ktoré má a zameriavať sa na nich.

7.3 Konečný spotrebiteľ

Hlavným nositeľom v mojej kolekcii sa stala žena, nakoľko žena je symbolom erotiky. Môže to byť, ale ktorákoľvek žena. Nedá sa presne definovať, že vo svojej práci je vysoko postavená, orientuje sa predovšetkým na kariéru. Takáto žena, ktorá ma sexuálne túžby, môže byť ktorákoľvek z nás. Každá z nás ma tajné sny a nenaplnené sexuálne chute. Svojimi hlbšími záujmami o erotiku sa len snaží naplniť sen o identite.

Obr. 17: Nositeľka kolekcie

8 INŠPIRAČNÉ ZDROJE

Inšpirácia k zrodu tejto kolekcie pramení predovšetkým z pozorovania sveta okolo seba. Vnímania postavenia ženy a muža v spoločnosti, pozeranie sa hlbšie do vnútra osobnosti. Keď sa viac zameriame na veci, ktoré nám nie sú povrchovo preukazované, nájdeme plno inšpirácie na tvorbu. Možno pochopíme odkiaľ pramení sila ženy a aj to, že si všetci musíme kompenzovať určité veci iným spôsobom, takým ktorý možno nedokáže spoločnosť prijať.

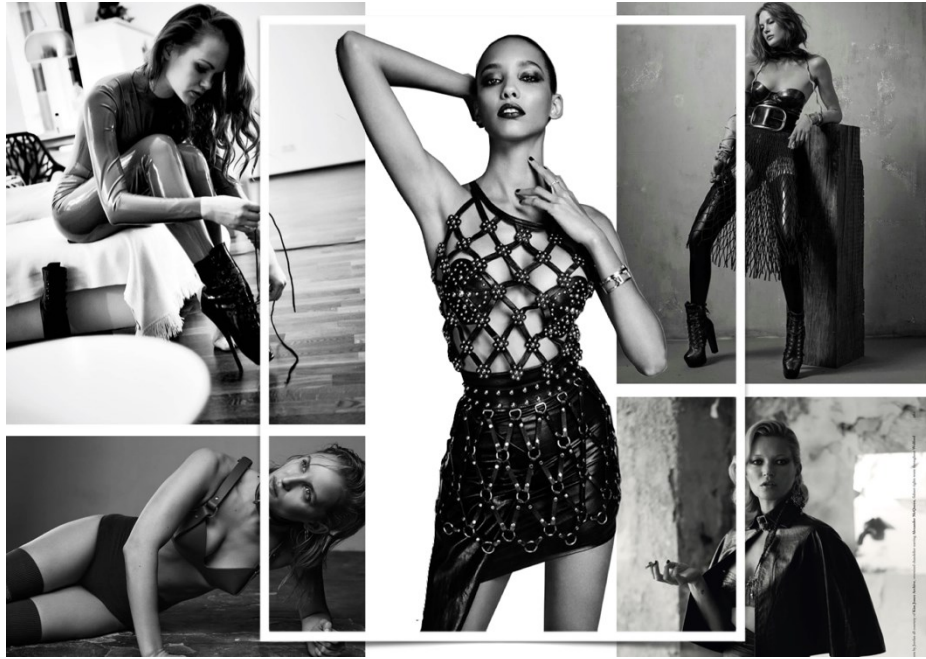
Samozrejme, kľúčovým aspektom pri tvorbe je aj môj záujem o fetišistickú scénu. Ktorý je u mňa hlboko zakorenený. Snažím sa pozerat' na túto módu ich očami, aby som im vedela poskytnúť, to čo oni potrebujú.

8.1 Moodboard

Moodboard zobrazuje moje inšpiračné zdroje, ktoré ma sprevádzajú počas celého procesu tvorby. Na základe, ktorých som spracovávala vizuálnu podobu mojej kolekcie. Tieto hlavne zobrazujú ženy v rôznych pozíciách, situáciách, ktoré sú pre mňa inšpiratívne.

Obr. 18: Moodboard

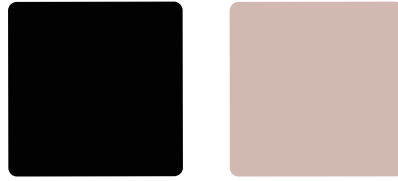

Obr. 19: Moodboard

8.2 Farebnosť

Farebná symbolika pri fetišistickej móde je veľmi významná. Je jedným z hlavných prvkov erotiky, ktoré vyvolávajú rôzne pocity už len pri prvom pohľade. Symbolickou farbou tohto druhu umenia je populárna čierna. Jedinečná, silná a tajomná farba zároveň. Pôsobí na vnútorné zmysly človeka a vyvoláva prudko sexuálny dojem. Čierna dokáže svojím zjavom vyrozprávať rôzne príbehy. V mojej kolekcií bude rozprávať príbeh o tmavej noci plnej vášne a bolesti zároveň.

Doplňujúcou, ale taktiež významnou farbou v kolekcií je púdrovo ružová, ktorá symbolizuje ženu ako nežnú osobnosť. Ženu počas dňa, ako ju vidia ostatní a majú o nej klamlivú predstavu. Pohľad na tú farbu nevyvoláva hriechne myšlienky, ale len jemne štekľí mužskú predstavivosť. Farba sa so západom slnka začína premieňať na silnú, tmavú čiernu, s ktorou sa mení aj žena na dominantnú osobnosť a odhadzuje svoje zásady.

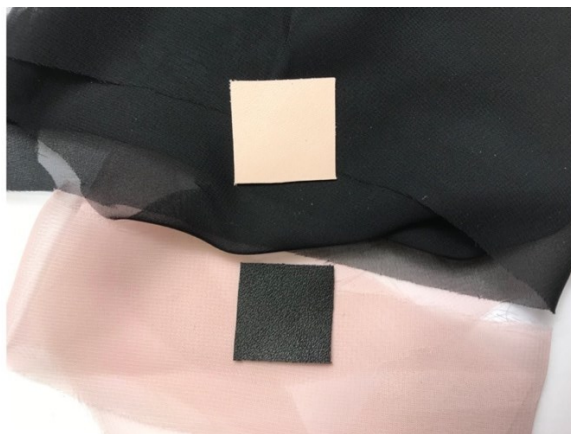
Obr. 20: Farebnosť

8.3 Materiálová skladba

Táto tematika má vo väčšine prípadov jasno vo voľbe materiálov, respektíve v ich vizuálnej podobe. Nepoznám pre mňa pocitovo príjemnejší materiál, ktorý by bol vhodnejší ako useň. Stala sa jedným z hlavných prvkov mojej kolekcie. Na dotyk je veľmi príjemná a môže v mnohých ľuďoch vyvolať potešenie už len z pohľadu. Useň som zvolila mierne lesklú lícovú hovädzinu v kombinácii s usňovými podšívkami. Useň je základným materiálom pri výrobe obuvi a galantérnych doplnkov.

Kolekciu dopĺňajú aj textilné materiály, ktoré budú použité na doplnkové odevy. Zvolila som šifón, ktorý je veľmi zvodný, nakoľko tento materiál umožňuje odhaľovať telo aj s pod odevu a tvorí zmyselnú kombináciu s usňou.

Základným prvkom celej mojej kolekcie sú kovové komponenty, ktoré zároveň tvoria dôležitý detail. Sú vyrobené na mieru z nerezovej oceli. Komponenty som ručne spracovávala a vyleštila do vysokého lesku.

Obr. 21: Materiálová skladba

9 DESIGN OBUVI

Kolekcia Essential sa skladá z troch párov dámskej obuvi. Na prvý pohľad majú byť zvodné, majú symbolizovať tajomstvo a sexualitu zároveň. Pohľad na topánky má sledovateľa prinútiť využívať svoju fantáziu a predstavivosť. Ide o veľmi špecifický druh interiérovej obuvi, ktorý je prvotne určený k intímnym hrám a nie na bežné nosenie či predaj. Mojou prioritou pri tvorbe topánok bola estetická stránka produktov, prepojenie celej kolekcie s doplnkami a ich možnosť sa spoločne prepájať.

9.1 Tvar kopyta

Výber dámskeho kopyta bol hlavne závislý na možnosti objednávanie spodkových materiálov z Talianskej firmy. Kopyto má výšku podpätku 10 cm a ja som si pomocou platformy, ktorej výška je 5 cm dopomohla zvýšiť výšku podpätku na 15 cm. Špička kopyta je mandľového tvaru, ktoré pre mňa symbolizuje ženskosť a krásu nohy.

Obr. 22: Kopytá

9.2 Tvar komponentov

Vybrať si správny tvar komponentov bolo pri navrhovaní mojej kolekcie najdôležitejšie. Rozhodovať som sa musela medzi bežne dostupnými alebo si dať vyrobiť presne podľa môjho návrhu. Tým, že som celý koncept kolekcie stavala na komponentoch, ktoré som si

pri navrhovaní vysnívala musela som sa rozhodnúť pre výrobu na mieru. Komponenty mi umožňujú rôzne prepájania, kombinácie a variácie.

Obr. 23: Komponenty

9.3 Model Tara

Obr. 24: Návrh Tara

Model obuvi Tara, ktorý ako prvý prezentuje túto kolekciu je dámska sandála, ktorá má otvor v špičke s názvom „peep toe“. Založená je na prepájaní dielcov obuvi pomocou mojich vlastných komponentov. Z ktorých je vyrobené aj nastaviteľné zapínanie okolo členku. Zapínanie sa nachádza na vonkajšej strane obuvi. Celá obuv je zhotovená z usne, vrátane

podošve. Na vrchu nartového dielca a taktiež aj na zadnom dielci sa nachádza komponent, ktorý je možné využiť aj na pripájanie popruhov a rôznych iných doplnkov. Tento detail sa bude opakovať v každom type obuvi.

Obr. 25: Model Tara

9.4 Model Larissa

Obr. 26: Návrh Larissa

Model obuvi Larissa je prostredným párom obuvi v mojej kolekcií vďaka tomu, že som sa snažila obuv mierne vyskladať podľa toho, koľko z tela obnažia a koľko ukryjú. Predný diel zasahuje cez nartovú časť obuvi. V ňom sú aplikované tri komponenty, ktoré je možné používať na nadstavbu ďalších popruhov. Pre tento istý účel slúži aj komponent umiestnený na zadnom dielci. Popruh na nastaviteľné zapínanie vychádza z hlavného dielca a je taktiež umiestnené na vonkajšej strane. Zapínanie je vytvorené z komponentov. Obuv je celá zhotovená z usne, vrátane podošve.

Obr. 27: Model Larissa

9.5 Model Samantha

Obr. 28: Návrh Samantha

Posledným modelom v mojej kolekcii je obuvi s názvom Samantha. Ide o vysokú čižmu, ktorá má pevný dielec len na prednej časti obuvi. Tento vysoký diel siaha až nad koleno nositeľky. Zároveň sú okolo neho umiestnené popruhy, ktoré slúžia na zapínanie obuvi. Zapínanie je aj v prípade týchto topánok umiestnené na vonkajšej strane. Je vytvorené pomocou komponentov a taktiež má slúžiť aj ako vizuálne zaujímavý prvkov. Obuv je celá zhotovená z usne, vrátane podošve. Na vrchu obuvi je umiestnený komponent, ktorý je možné používať aj ako spájací diel s rôznymi typmi ďalších popruhov, prípade iných doplnkov.

Obr. 29: Model Samantha

9.6 Vnútorný detail obuvi

Na vnútornej stielke sa nachádza detail, ktorý dotvára celkovú atmosféru vizuálnej podoby obuvi. Zakomponovala som doňho svoje logo.

Obr. 30: Detail obuvi

10 DESIGN ODEVU A DOPLNKOV

Celú kolekciu obuvi uzatvárajú doplnujúce detaily, ktoré majú pozdvihnúť jej konečný výraz. Celkový dojem kolekcie som chcela prepojiť s odevom a doplnkami, ktoré dodajú ženskej siluete správny tvar a prejav.

10.1 Design odevu

Obidva modeli kolekcie sú vizuálne jednoduché. Tvorené z charakteristického materiálu, ktorý sa naplno využíva v kolekciách intímnej spodnej bielizne. Ľahký priesvitný šifón, z ktorého sú oba modeli vyrobené symbolizuje sexualitu, intimitu a vzrušenie. Slová, ktoré reflektujú celú moju diplomovú kolekciu.

10.1.1 Vesta

Prvý model kolekcie predstavuje vesta. Vytvorená je z ľahkého, púdrovo ružového šifónu. Charakteristická je pre ňu je voľnosť, ktorá sa použitím doplnku vytráca a nositeľka sa spútava. Voľný strih sa zrazu mení a vytvára krásnu ženskú siluetu, ktorá len podtrhne identitu nositeľky.

Obr. 31: Model vesty

10.1.2 Župan

Druhým a zároveň posledným modelom, ktorý predstavuje moju kolekciu je župan. Vytvorený z ľahkého, na pohľad zvodného čierneho šifónu. Tento model už viac vypovedá o hriešnosti nositeľky. Župan je natoľko dráždivý, že nemá svoj vlastný príbeh. Nositeľka si ho totižto vytvára sama. Jeho pomocou si okorení svoj intímny život. Vďaka nemu si zvýši svoju sexuálnu silu a odhodlanie.

Obr. 32: Model županu

10.2 Design doplnkov

Doplňky tvoria poslednú časť mojej diplomovej kolekcie. Zároveň sú jej neoddeliteľnou súčasťou. Ich úlohou je zvýrazniť ženskú líniu a formu. Podčiarknuť výsledný efekt odevov a napomôcť nositeľke na jej ceste za vzrušením a potešením.

10.2.1 Model č. 1

Model č. 1. zobrazuje jeden z najjemnejších doplnkov kolekcie. Vytvorený je z púdrovo ružovej hovädzej usne, ktorá má príjemný ženský výraz. Dopĺňajú ho ma mieru vyrobené rukavice od firmy Holik international s.r.o. z jemnej čiernej rukavičkárskej usne. Model

dálej tvorí podvážkový pás a podvážky, na ktoré je možné pripájať ďalšie popruhy alebo je možné ich prepojiť s obuvou za použitia prídavných popruhov a komponentov. Náramky na rukaviciach uisťujú prilnutie rukavíc k pokožke. Doplnky je možné použiť, na ktorýkoľvek iný odev a jeho výmenou dostávajú odlišný výraz.

Obr. 33: Model doplnkov č. 1

10.2.2 Model č. 2

Model č. 2 zosobňuje sebavedomie a zmyselnosť nositeľky. Vytvorený je z čiernej lícovej hovädzej usne. Model taktiež dopĺňajú na mieru vyrobené rukavice z firmy Holík international s.r.o., z jemnej čiernej rukavičkárskej usne, ktoré tvoria zásadný detail v celej kolekcii. Model ďalej dotvára korzet, ktorý podporuje poprsie a sťahuje ženskú siluetu. Posledným doplnkom sú čierne kožené nohavičky. Doplnky je možné použiť tiež použiť k akémukoľvek odevu a rôzne ich variovať.

Obr. 34: Model doplnkov č.2

10.2.3 Model č. 3

Model č. 3 predstavuje ženu, ktorá chce provokovať a dráždiť svojim zjavom. Túži po pozornosti. Postroj je vyrobený z čiernej lícovej hovädzej usne. Model môžu, ale nemusia dopĺňať rukavice. Všetko je závislé od potreby nositeľky. Postroj je možné prepojiť s obuvou pomocou prídavných popruhov a komponentov.

Obr. 35: Model doplnkov č. 3

10.2.4 Maska

Maska uzatvára kolekciu diplomovej práce. Určená je len pre odhodlanú ženu s chuťou šokovať. Schová za ňu svoju pravú identitu. Dokáže sa uvoľniť a vypustiť na povrch neskrotenu ženu. Masku si stačí len nasadiť, mlčať a užívať si silu prítomného okamihu. Maska je vyrobená z čiernej lícovej hovädzej usne a doplnená kovovými komponentami.

Obr. 36: Model masky

ZÁVĚR

Cieľom tejto diplomovej práce bolo priblížiť si vývoj ženy od devätnásteho storočia. Jej osobnostnú, ale aj estetickú premenu, jej postavenie v spoločnosti aj v domácnosti, kde zohrávala dôležitú úlohu. Následným bodom práce bolo, zhrnúť si významné premeny v móde taktiež od devätnásteho storočia, ktoré úzko súviseli s premenou ženy. Podnietili v nich túžbu po zvodnosti, slobode, vyžarovaniu odhodlania a sexepílu. Ďalším dôležitým bodom bolo nájsť súvislosti medzi módou a fetišizmom. Následne špecifikovať pojem fetišistická móda, ktorý ešte nie je u nás hlboko zakorenený, keďže naša spoločnosť dokáže ťažko prijímať zmeny a necíti sa byť pripravená na takéto prudké premeny.

Kolekcia „Essential“ má reflektovať moju teoretickú diplomovú prácu, ale zároveň najvýraznejšie ju ovplyvnila jej posledná časť. Vytvorila som kolekciu obuvi a doplnkov, ktoré som sa snažila komplexne prepojiť a vytvoriť tak dojem celistvosti. V mojej tvorbe sa má odrážať chuť, túžba a nespútaná predstavivosť, ktorá má byť zároveň vyjadrovacím prostriedkom mojej tvorby.

Táto práca bola pre mňa dôležitým bodom v mojom živote, nie len kvôli tomu, že je posledná, ktorú na tejto vysokej škole robím, ale je aj odrazovým mostíkom skutočného života, ktorý nás každého na našej ceste čaká. Uzatvára sa jedna kapitola života a ďalšia nám otvára dvere. Pevne verím, že využijem všetky nadobudnuté poznatky či už z môjho štúdia, alebo z diplomovej práce, ktorá tvorí významnú časť na mojej budúcej ceste. Pomohol mi ďalší pohľad na túto tematiku, ktorú som spracovávala. Je to pozitívna skúsenosť, budem schopná ju naďalej rozširovať, posúvať a aplikovať do mojej budúcej pracovnej tvorby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1 ABRAMS, Lynn. *Zrození moderní ženy: Evropa 1789-1918*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005, 367 s. ISBN 80-7325-060-8.
- 2 BAUDOT, François. *Móda století*. Praha: Ikar, 2001, 399 s. ISBN 8072029436
- 3 BURIANOVÁ, Miroslava, Helena HEROLDOVÁ, Jana MÁCHALOVÁ, Ondřej TÁBORSKÝ a Marek JUNEK. *Móda v kruhu času: retro - 200 let inspirací*. Praha: Národní muzeum, 2016, 207 s. ISBN 978-80-7036-503-8.
- 4 *Fetish: Fashion, Sex & Power*. Oxford University: Oxford University Press, 1997. ISBN 978-0195115796.
- 5 LAPŠANSKÁ, Dana. Kapitoly z módného marketingu a stylingu. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2014. ISBN 978-80-7454-470-5.
- 6 LAPŠANKÁ, PhDr. Dana. THINK FASHION: História módy od Wortha po súčasnosť. Bratislava: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, 2016. ISBN 978-80-8189-005-5.
- 7 LIPOVETSKY, Gilles. Říše pomíjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech. Praha: Prostor, 2002, 446 s. Střed. ISBN 80-7260-063-X.
- 8 LIPOVETSKY, Gilles. *Třetí žena: neměnnost a proměny ženství*. Přeložil Martin POKORNÝ. Praha: Prostor, 2000. Střed (Prostor). ISBN 80-7260-030-3.
- 9 MÁCHALOVÁ, Jana. Budiž móda: průvodce dějinami módy 20. století. Praha: Brána, 2012, 276 s. ISBN 978-80-7243-608-8.
- 10 MACKENZIE, Mairi. –ismy, jak chápat módu. V Praze: Slovart, 2010. ISBN 978-80-7391-399-1.
- 11 *Móda: obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Bratislava: Ikar, 2014. ISBN 978-80-551-4008-7.
- 12 NEUMANN, Stanislav Kostka. Dějiny ženy: populárně sociologické, etnologické a kulturně historické kapitoly. Praha: Knižní klub, 1999. ISBN 80-242-0249-2.
- 13 STEVENSON, N. J. Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři. Praha: Fortuna Libri, c2011. Fortuna factum. ISBN 978-80-7321-570-5.

SEZNAM WEBOVÝCH ZDROJŮ:

- 1 *Striking women: Women and work: Post World War II: 1946- 1970* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.striking-women.org/module/women-and-work/post-world-war-ii-1946-1970/>
- 2 *English Oxford Living Dictionaries* [online]. [cit. 2019-04_28]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/fetish>

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 1: Ženy počas prvej svetovej vojny* 13
Dostupné z: <https://www.lanpherlibrary.org/from-the-librarians-desk/celebrating-100-years-of-the-lanpher-library-with-the-forgotten-women-of-the-first-world-war>
- Obr. 2: Ženy počas druhej svetovej vojny* 15
Dostupné z: <https://www.20minutes.fr/france/diaporama-12613-photo-1066569-defile-14-juillet-faits-marquants>
- Obr. 3: Charles Frederick Worth* 17
Dostupné z: <https://wondernet.bagheeraboutique.com/en/charles-frederick-worth/>
- Obr. 4: Krinolína* 20
Dostupné z: <http://www.lisak.net.pl/blog/?p=13497>
- Obr. 5: La Garçonne* 22
Dostupné z: <http://mujerentierrafirme.blogspot.com/2011/12/les-garconnes.html>
- Obr. 6: Ženy v uniformách počas druhej svetovej vojny* 25
Dostupné z: <https://www.pinterest.com/pin/148055906476574673/>
- Obr. 7: Diorov "New Look"* 26
Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.com/fashion/designers/g5139/christian-dior-1940s-photos/>
- Obr. 8: Dievčatá v plavkách* 28
Dostupné z: <https://www.scoopnest.com/user/PA/738808005156687872-on-this-day-in-1946-the-first-ever-bikini-was-unveiled-in-paris-below-models-wear-styles-from-1946-1966-and-1986>
- Obr. 9: Revolučné 60te roky* 30
Dostupné z: <https://446finalassignment.wordpress.com>
- Obr. 10: Korzet* 31
Dostupné z: <https://www.etsy.com/listing/165062030/victorian-corset-in-cotton-coutil-steel>
- Obr. 11: Prvé podrpsenky* 32
Dostupné z: <https://1061thecorner.com/news/030030-happy-birthday-to-the-bra/>
- Obr. 12: Helmut Newton* 35
Dostupné z: <https://www.provokr.com/photography/fetishism-in-photography/>

<i>Obr. 13: Madonna</i>	36
Dostupné z: https://www.crfashionbook.com/culture/a25939707/international-fetish-day/	
<i>Obr. 14: Versace, kolekcia "Little Miss S & M"</i>	37
Dostupné z: https://www.heroine.com/the-editorial/fetish-fashion	
<i>Obr. 15: Fotografia z obchodu Vivienne Westwood</i>	37
Dostupné z: https://www.kidsofdada.com/blogs/magazine/11950453-sex-shop	
<i>Obr. 16: Červený korzet</i>	38
Dostupné z: https://www.kidsofdada.com/blogs/magazine/11950453-sex-shop	
<i>Obr. 17: Nositeľka kolekcie</i>	41
<i>Obr. 18: Moodboard</i>	42
<i>Obr. 19: Moodboard</i>	43
<i>Obr. 20: Farebnosť</i>	44
<i>Obr. 21: Materiálová skladba</i>	44
<i>Obr. 22: Kopytá</i>	45
<i>Obr. 23: Komponenty</i>	46
<i>Obr. 24: Návrh Tara</i>	46
<i>Obr. 25: Model Tara</i>	47
<i>Obr. 26: Návrh Larissa</i>	47
<i>Obr. 27: Model Larissa</i>	48
<i>Obr. 28: Návrh Samantha</i>	49
<i>Obr. 29: Model Samantha</i>	50
<i>Obr. 30: Detail obuvi</i>	50
<i>Obr. 31: Model vesty</i>	51
<i>Obr. 32: Model županu</i>	52
<i>Obr. 33: Model doplnkov č. 1</i>	53
<i>Obr. 34: Model doplnkov č.2</i>	54
<i>Obr. 35: Model doplnkov č. 3</i>	54
<i>Obr. 36: Model masky</i>	55

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P 1: Fotodokumentácia Tara
- Příloha P 2: Fotodokumentácia Tara
- Příloha P 3: Fotodokumentácia Larissa
- Příloha P 4: Fotodokumentácia Larissa
- Příloha P 5: Fotodokumentácia Samantha
- Příloha P 6: Fotodokumentácia Samantha
- Příloha P 7: Fotodokumentácia doplnkov
- Příloha P 8: Fotodokumentácia doplnkov
- Příloha P 9: Fotodokumentácia doplnkov
- Příloha P 10: Fotodokumentácia doplnkov
- Příloha P 11: Fotodokumentácia doplnkov
- Příloha P 12: Fotodokumentácia doplnkov
- Příloha P 13: Fotodokumentácia maska
- Příloha P 14: Technický popis Tara
- Příloha P 15: Technický popis Larissa
- Příloha P 16: Technický popis Samantha
- Příloha P 17: Strihové riešenie Tara
- Příloha P 18: Strihové riešenie Tara
- Příloha P 19: Strihové riešenie Larissa
- Příloha P 20: Strihové riešenie Samantha
- Příloha P 21: Strihové riešenie Samantha
- Příloha P 22: Strihové riešenie náramok
- Příloha P 23: Strihové riešenie podvázok
- Příloha P 24: Strihové riešenie podvázkový pás
- Příloha P 25: Strihové riešenie maska

Příloha P 26: Strihové riešenie korzet

Příloha P 27: Strihové riešenie vesta

Příloha P 28: Strihové riešenie župan

Příloha P 29: Návrhy Tara

Příloha P 30: Návrhy Larissa

Příloha P 31: Návrhy Samantha

PŘÍLOHA P I: FOTODOKUMENTÁCIA TARA

PŘÍLOHA P 2: FOTODOKUMENTÁCIA TARA

PŘÍLOHA P 3: FOTODOKUMENTÁCIA LARISSA

PŘÍLOHA P 4: FOTODOKUMENTÁCIA LARISSA

PŘÍLOHA P 5: FOTODOKUMENTÁCIA SAMANTHA

PŘÍLOHA P 6: FOTODOKUMENTÁCIA SAMANTHA

PŘÍLOHA P 7: FOTODOKUMENTÁCIA DOPLNKOV

PŘÍLOHA P 8: FOTODOKUMENTÁCIA DOPLNKOV

PŘÍLOHA P 9: FOTODOKUMENTÁCIA DOPLNKOV

PŘÍLOHA P 10: FOTODOKUMENTÁCIA DOPLNKOV

PŘÍLOHA P 11: FOTODOKUMENTÁCIA DOPLNKOV

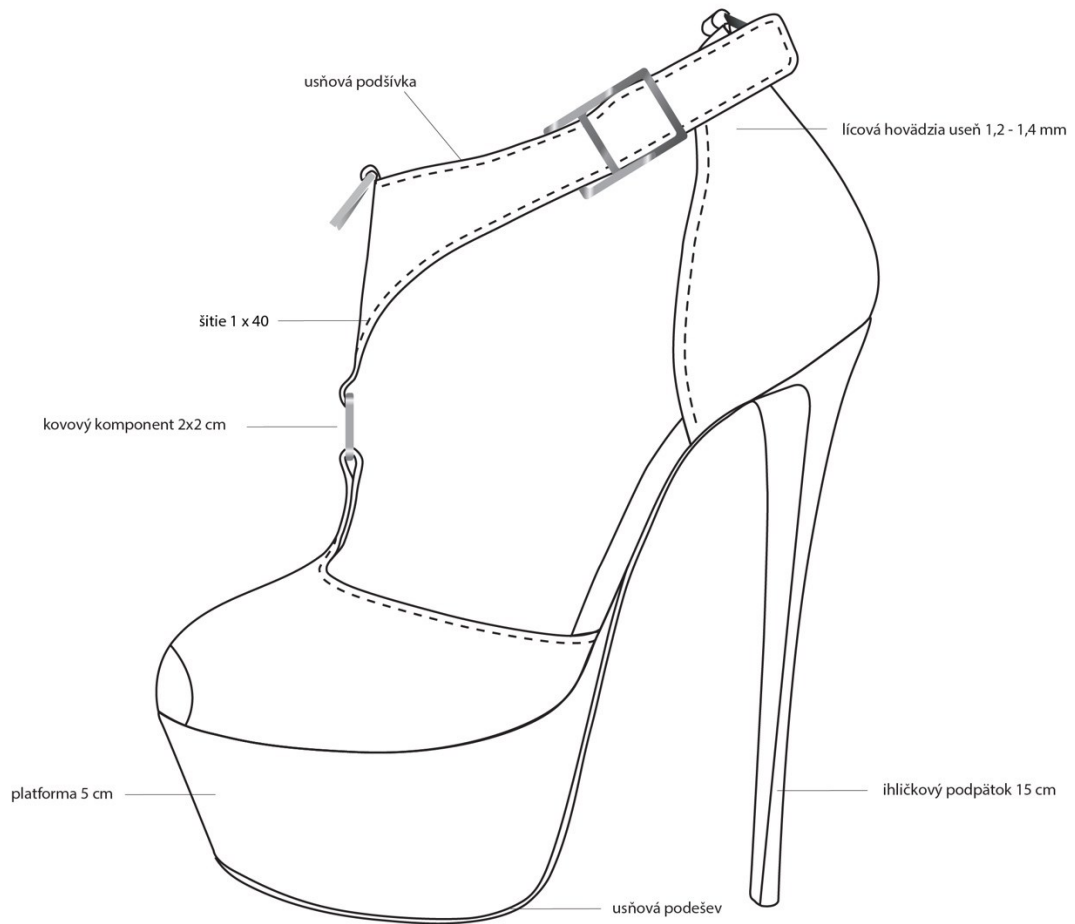
PŘÍLOHA P 12: FOTODOKUMENTÁCIA DOPLNKOV

PŘÍLOHA P 13: FOTODOKUMENTÁCIA MASKA

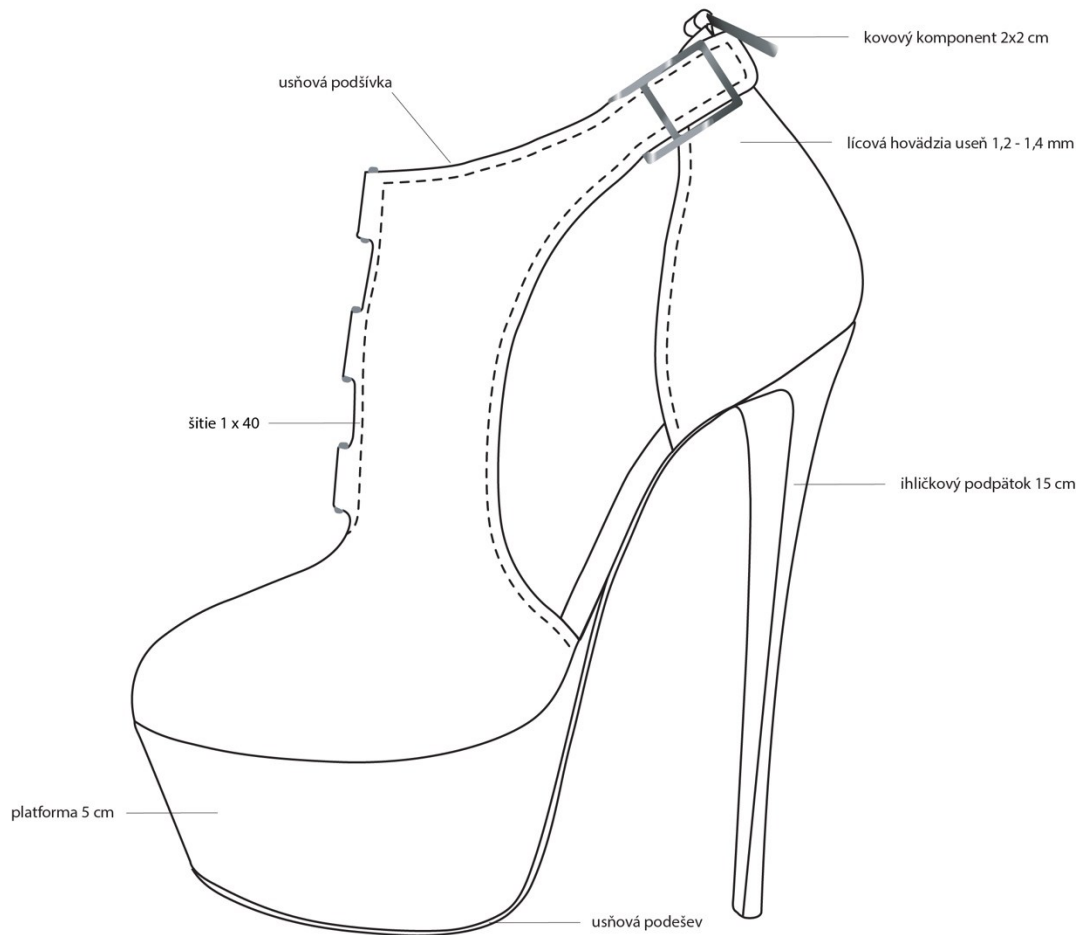

PŘÍLOHA P 14: TECHNICKÝ POPIS MODEL TARA

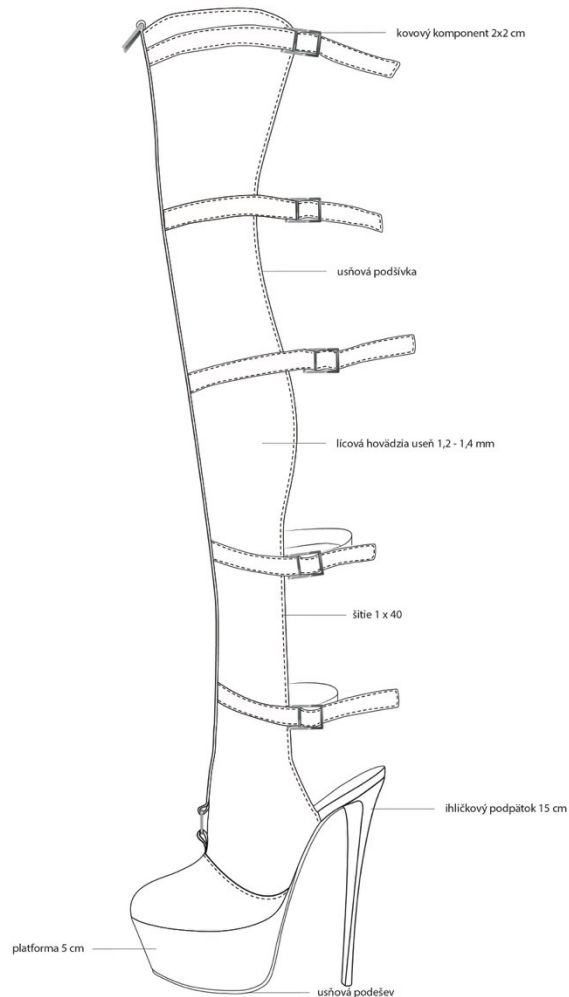
Obuv je zhotovená lepeným výrobným spôsobom. S obaľovaným ihličkovým podpäťkom, platformou a usňovou podošvou. Zvršok sa skladá z lícovej, hovädzej usne a lícovej, bravčovej usňovej podšívky. Ztužovacie dielce sú vyrobené z termoplastického materiálu. Obuv má otvorenú špičku v tvare „peep toe“ a uzatvorenú pätu. Zapínanie je umožnené nastaviteľným popruhom okolo členku, ktorý vychádza z nartového dielu. Obvodové okraje obuvi sú zhotovené krájanou úpravou hrán. Strihové riešenie dokladá príloha č. 17 a 18.

PŘÍLOHA P 15: TECHNICKÝ POPIS MODEL LARISSA

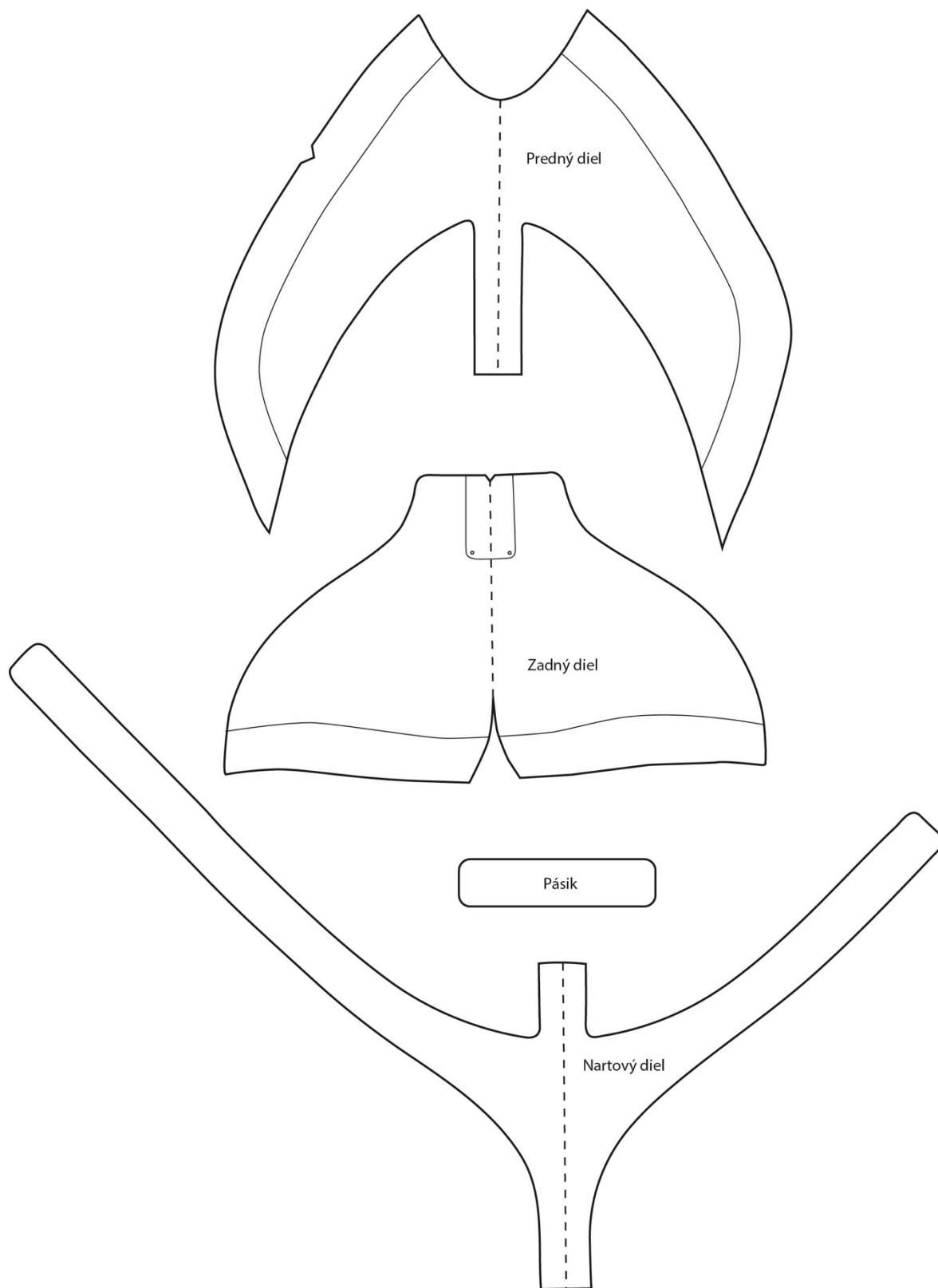
Obuv je zhotovená lepeným výrobným spôsobom. S obaľovaným ihličkovým podpätkom, platformou a usňovou podošvou. Zvršok sa skladá z lícovej, hovädzej usne a lícovej, bravčovej usňovej podšívky. Ztužovacie dielce sú vyrobené z termoplastického materiálu. Obuv má uzatvorenú špičku a pätu. Z predného dielca vychádza nastaviteľný popruh, ktorý umožňuje zapínanie obuvi okolo členku. Obvodové okraje obuvi sú zhotovené krájanou úpravou hrán. Strihové riešenie dokladá príloha č. 19.

PŘÍLOHA P 16: TECHNICKÝ POPIS MODEL SAMANTHA

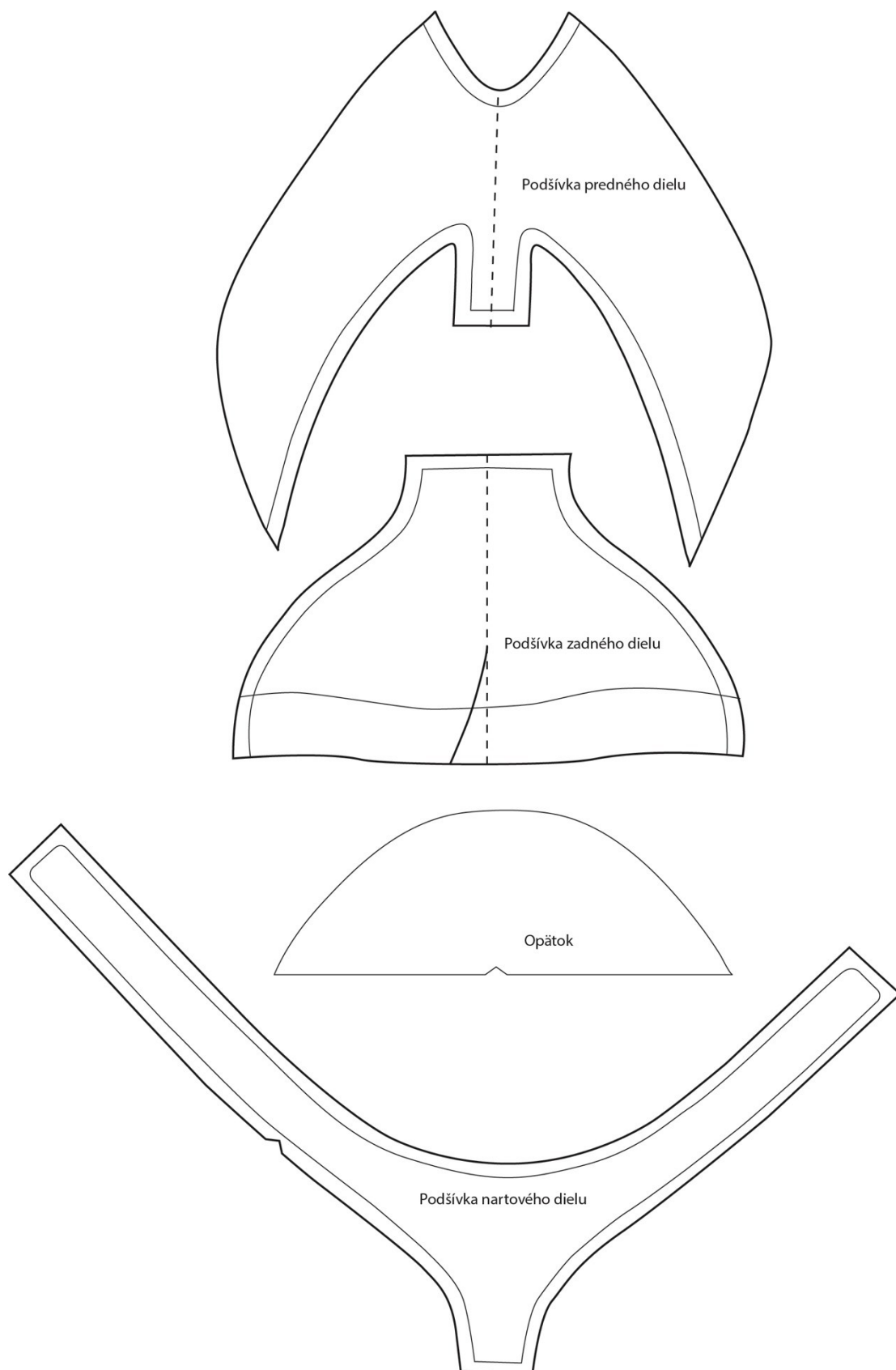
Obuv je zhotovená lepeným výrobným spôsobom. S obaľovaným ihličkovým podpäťkom, platformou a usňovou podošvou. Zvršok sa skladá z lícovej, hovädzej usne a lícovej, bravčovej usňovej podšívky. Ztužovacie dielce sú vyrobené z termoplastického materiálu. Obuv je tvorený dvoma hlavnými dielmi. Prednou uzatvorenou špicou a vysokou holeňou, ktorej výška siaha nad koleno. Na tomto diely je našitý popruh, ktorý umožňuje prevliekanie piatich popruhov, ktoré upínajú obuv okolo nohy. Obvodové okraje obuvi sú zhotovené krájanou úpravou hrán. Strihové riešenie dokladá príloha č. 20 a 21.

PŘÍLOHA P 17: STRIHOVÉ RIEŠENIE TARA

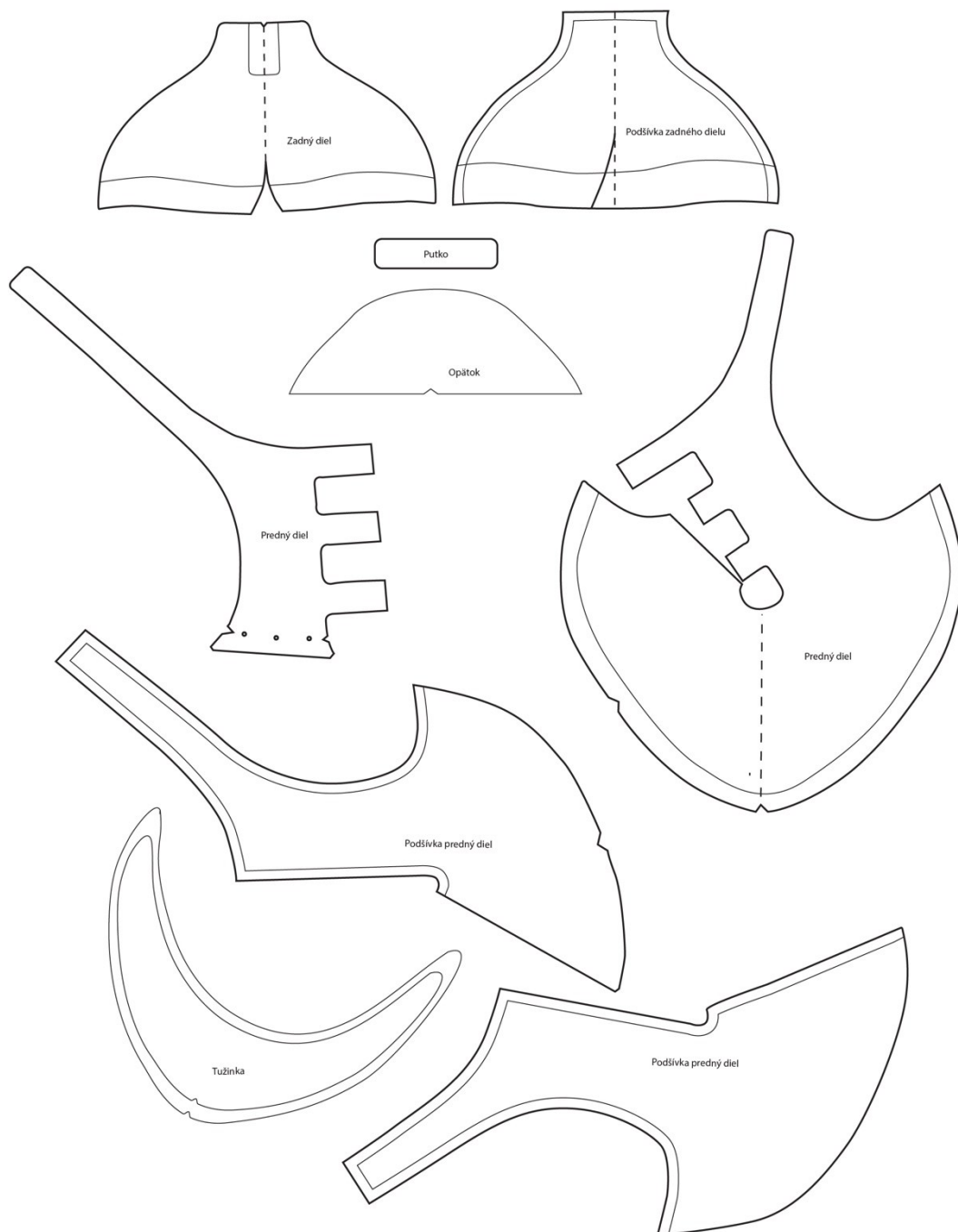

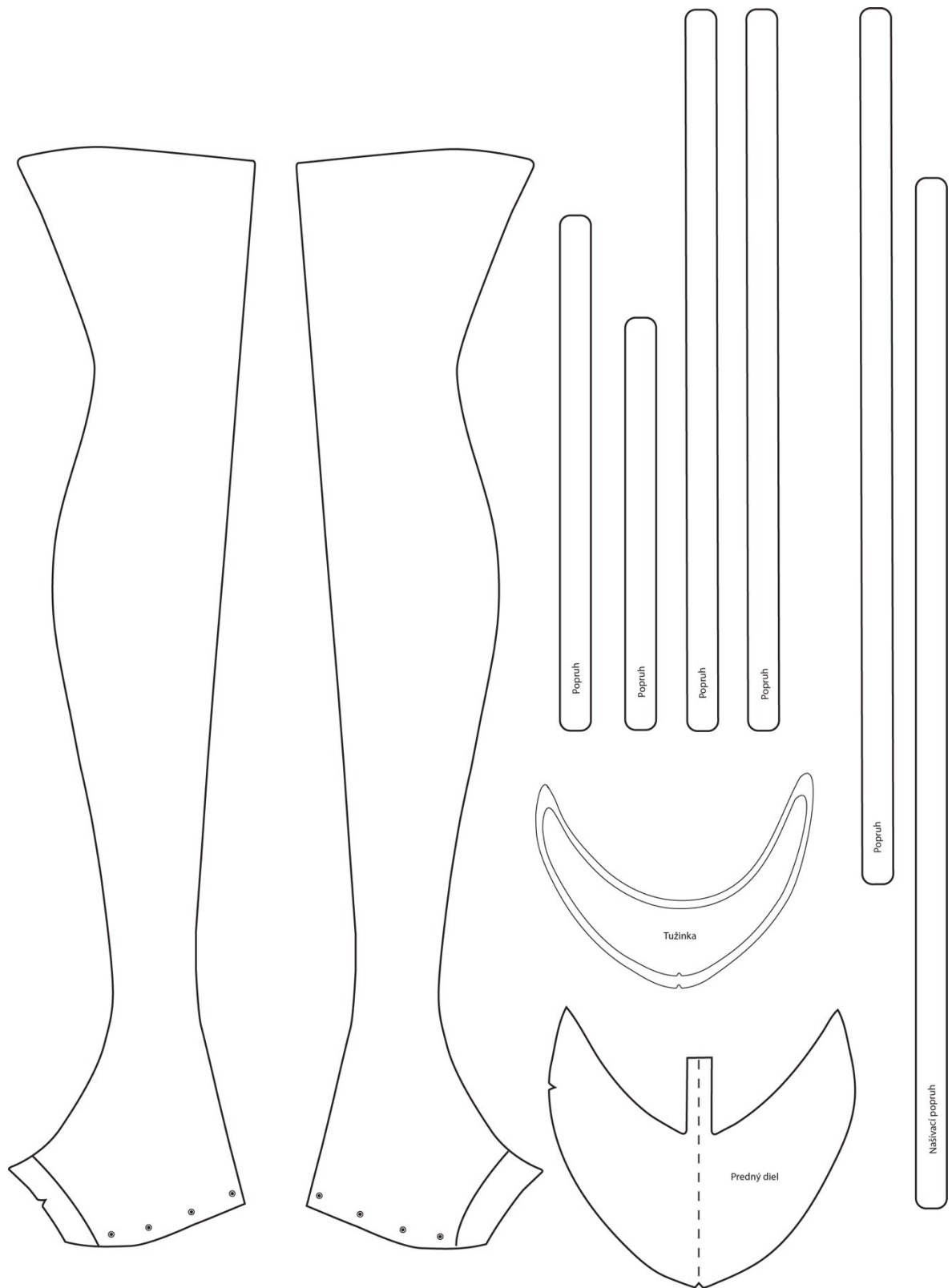
PŘÍLOHA P 18: STRIHOVÉ RIEŠENIE TARA

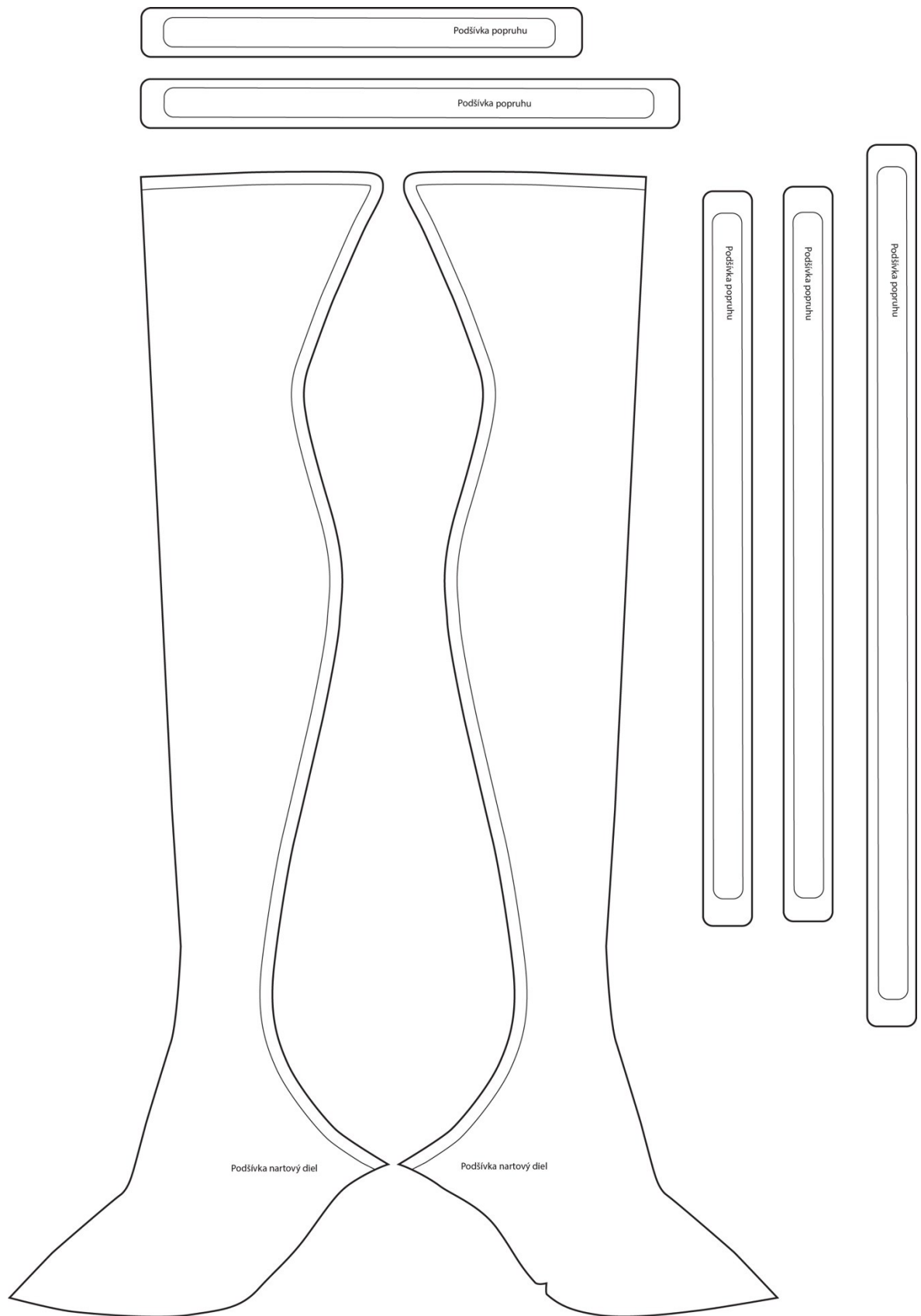
PŘÍLOHA P 19: STRIHOVÉ RIEŠENIE LARISSA

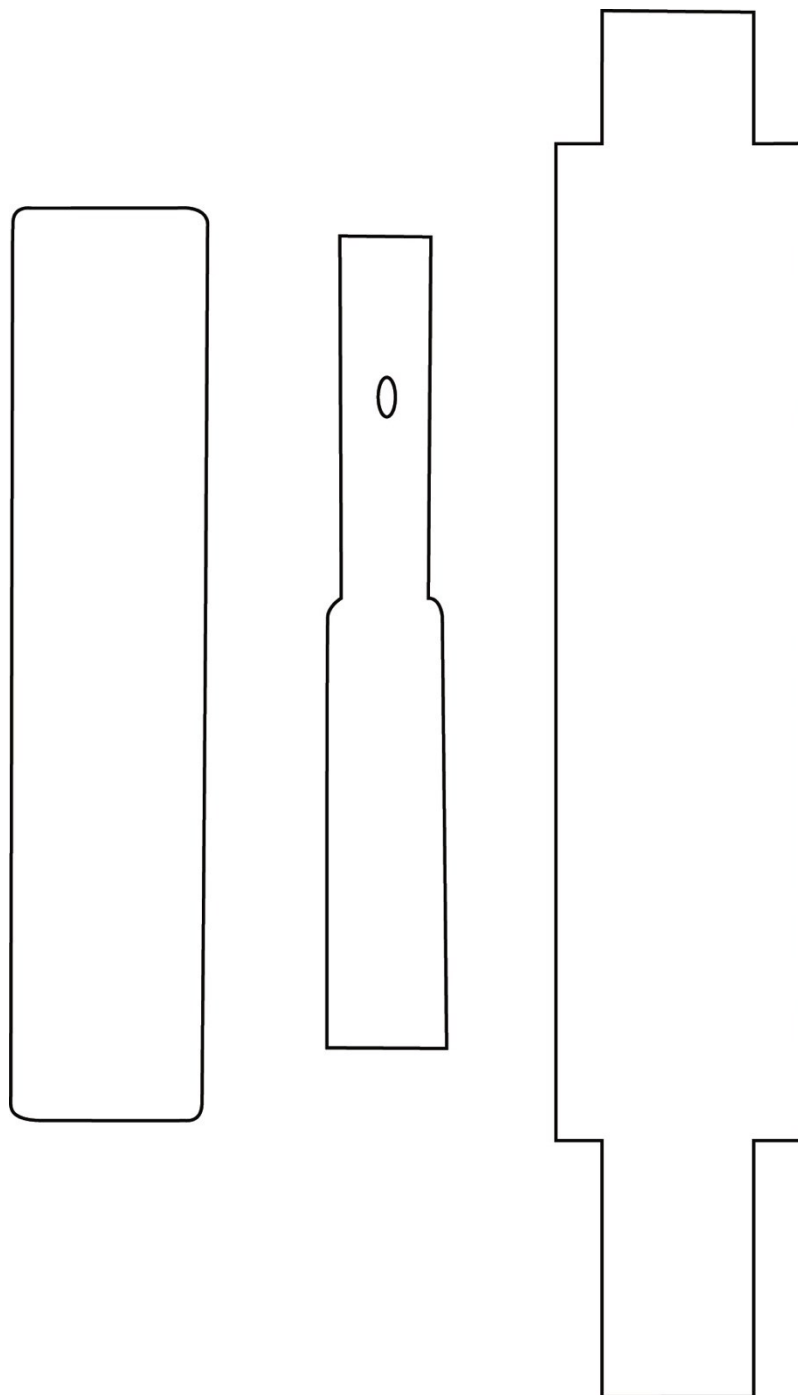
PŘÍLOHA P 20: STRIHOVÉ RIEŠENIE SAMANTHA

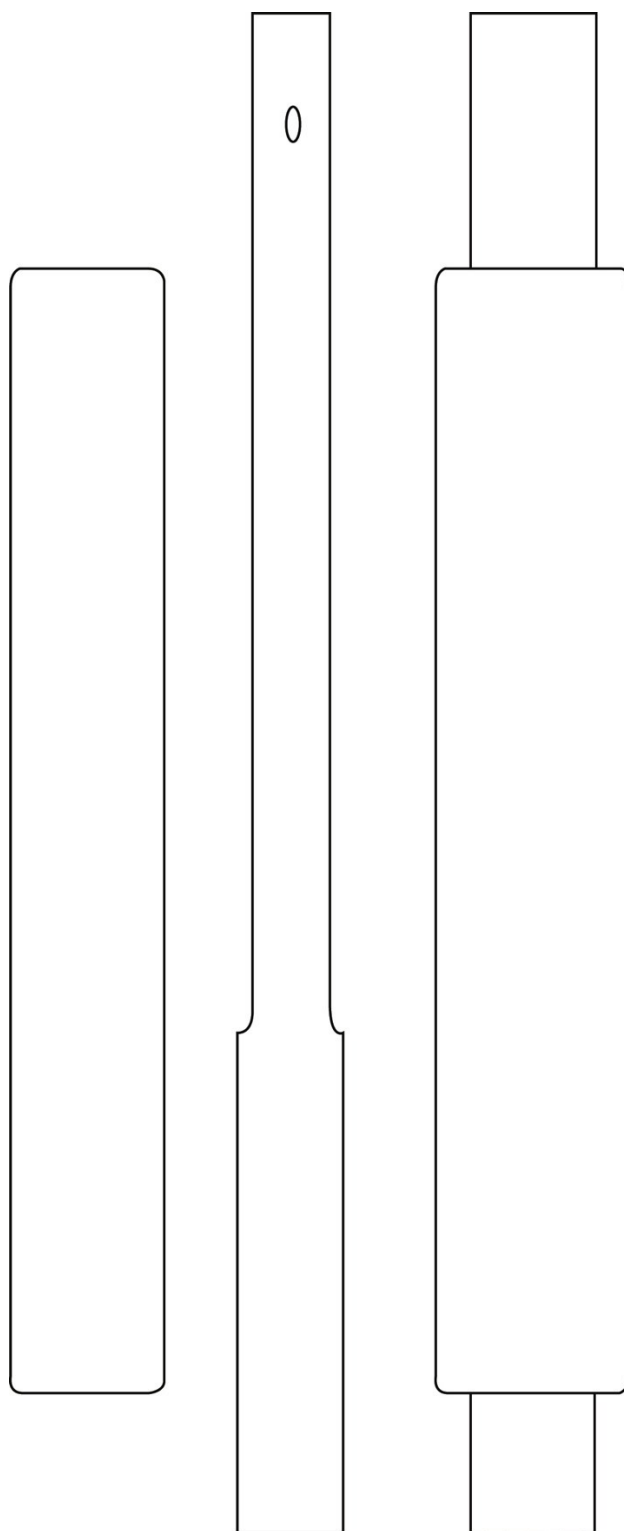
PŘÍLOHA P 21: STRIHOVÉ RIEŠENIE SAMANTHA

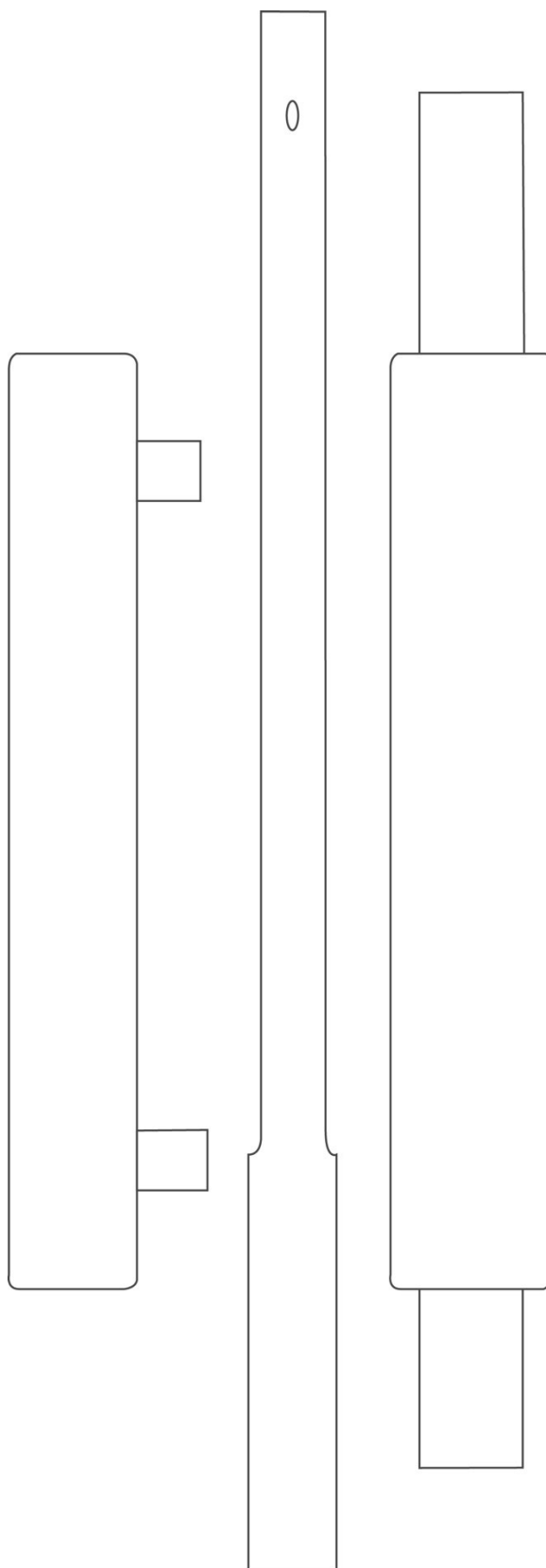
PŘÍLOHA P 22: STRIHOVÉ RIEŠENIE NÁRAMOK

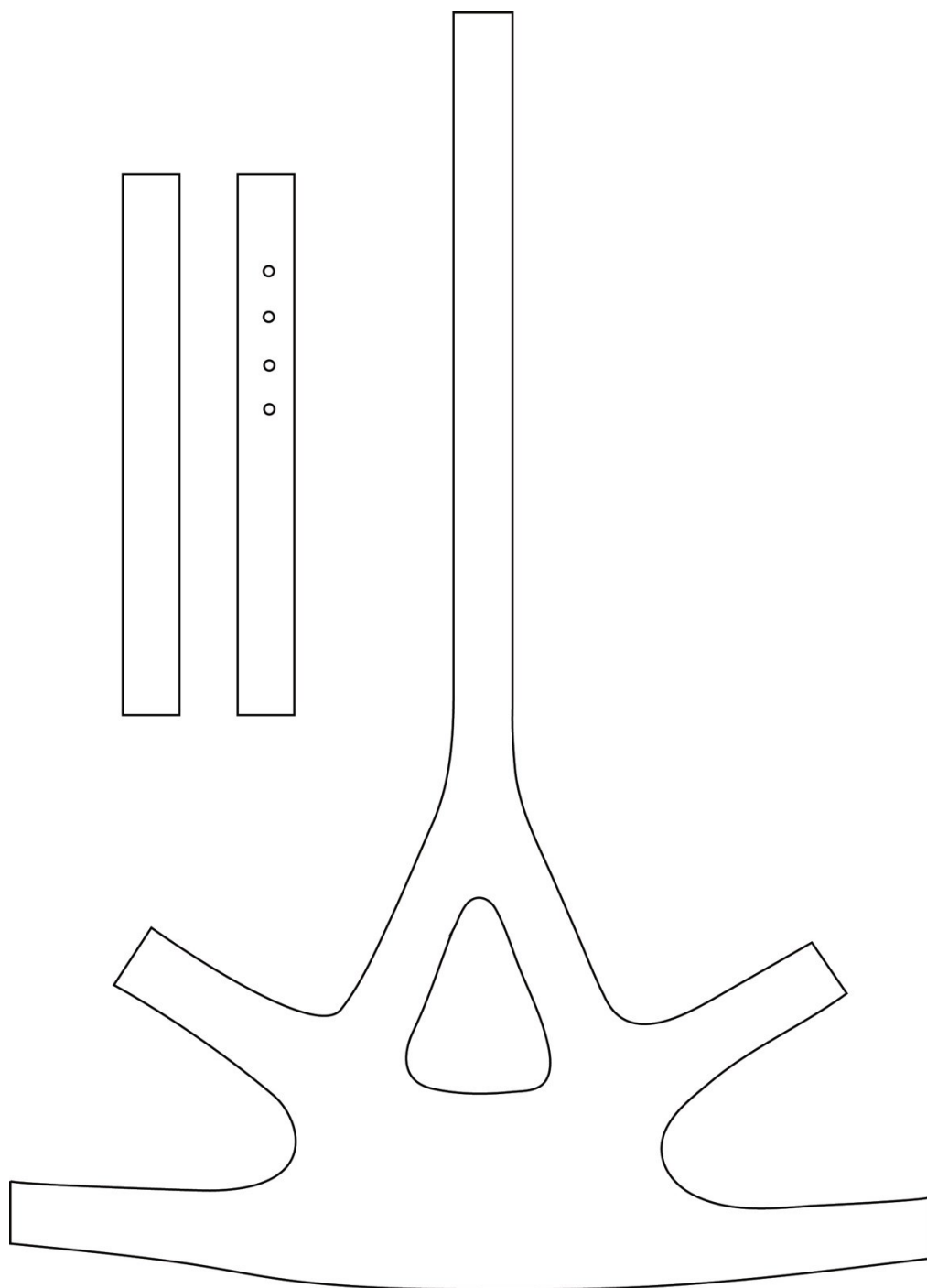
PŘÍLOHA P 23: STRIHOVÉ RIEŠENIE PODVÄZOK

PŘÍLOHA P 24: STRIHOVÉ RIEŠENIE PODVÄZKOVÝ PÁS

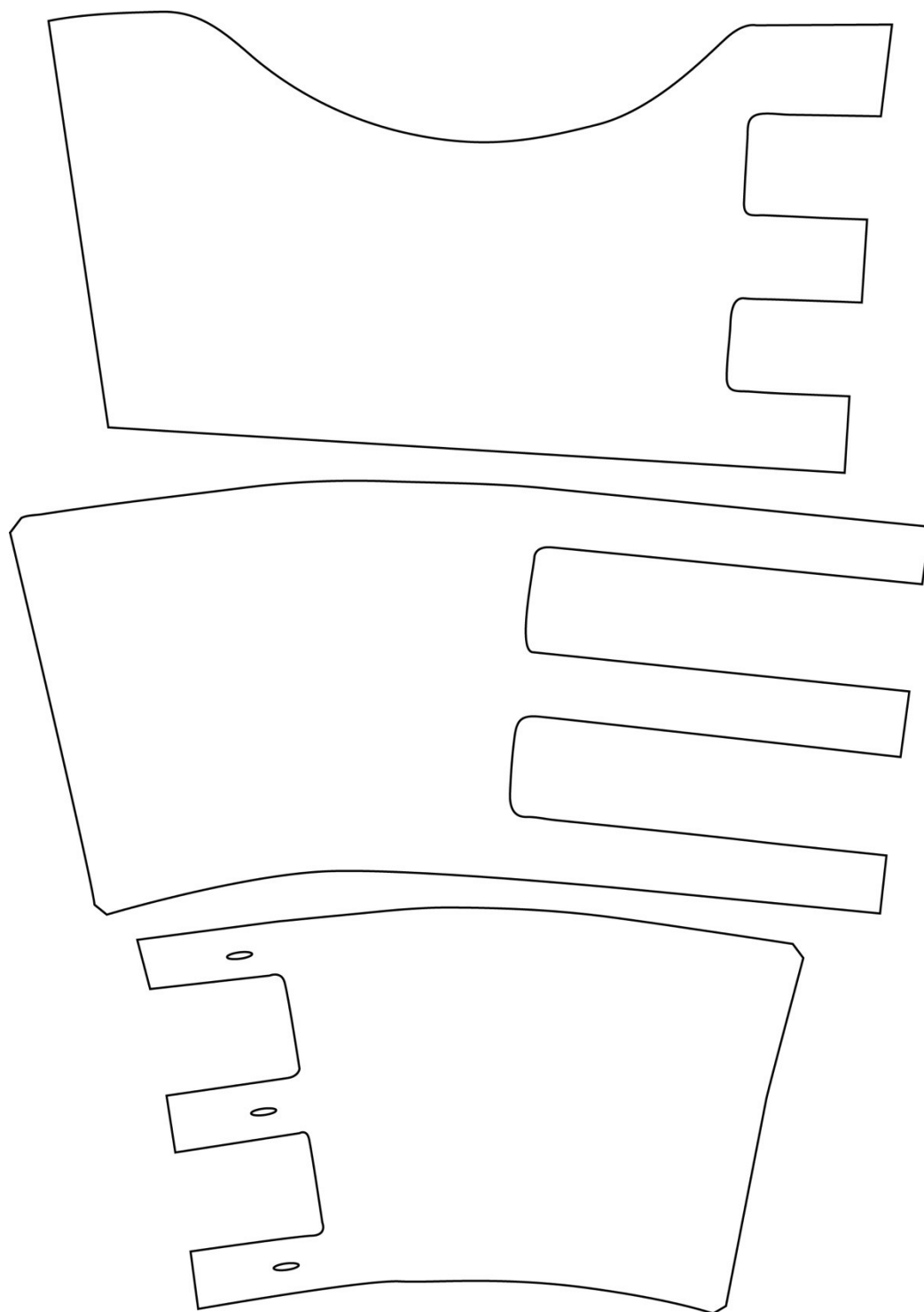

PŘÍLOHA P 25: STRIHOVÉ RIEŠENIE MASKA

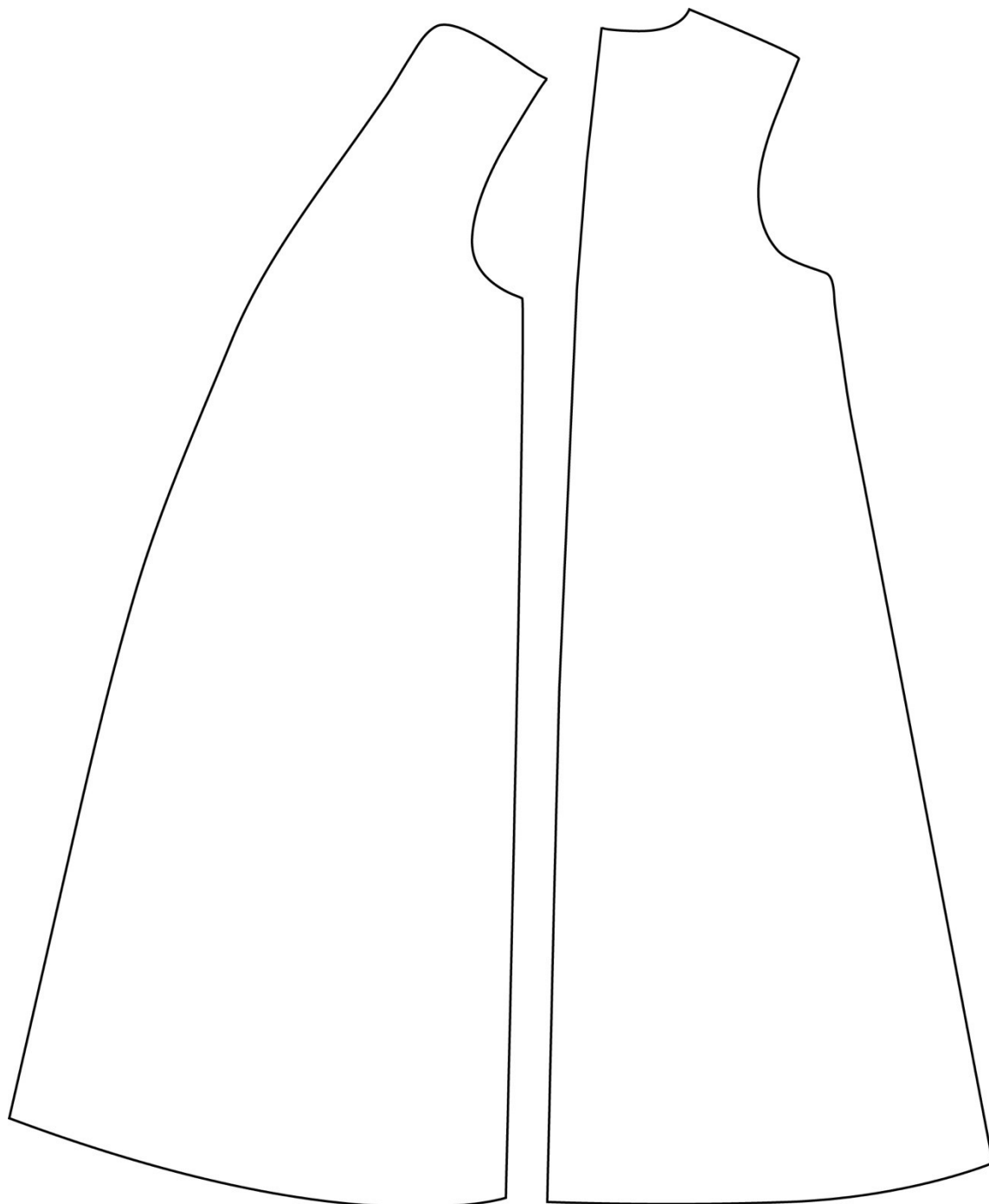

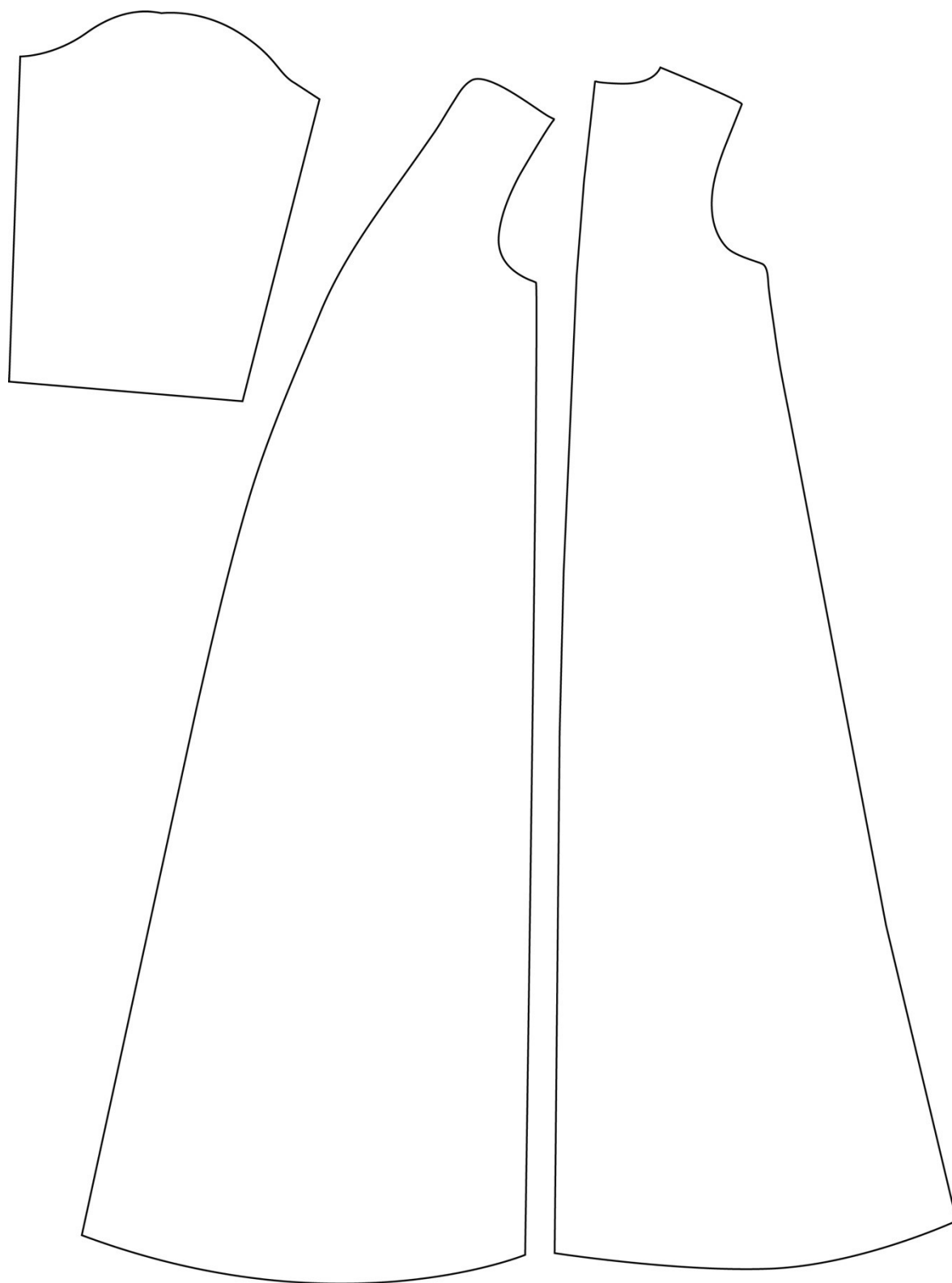
PŘÍLOHA P 26: STRIHOVÉ RIEŠENIE KORZET

PŘÍLOHA P 27: STRIHOVÉ RIEŠENIE VESTA

PŘÍLOHA P 28: STRIHOVÉ RIEŠENIE ŽUPAN

PŘÍLOHA P 29: NÁVRHY TARA

PŘÍLOHA P 30: NÁVRHY LARISSA

PŘÍLOHA P 31: NÁVRHY SAMANTHA

